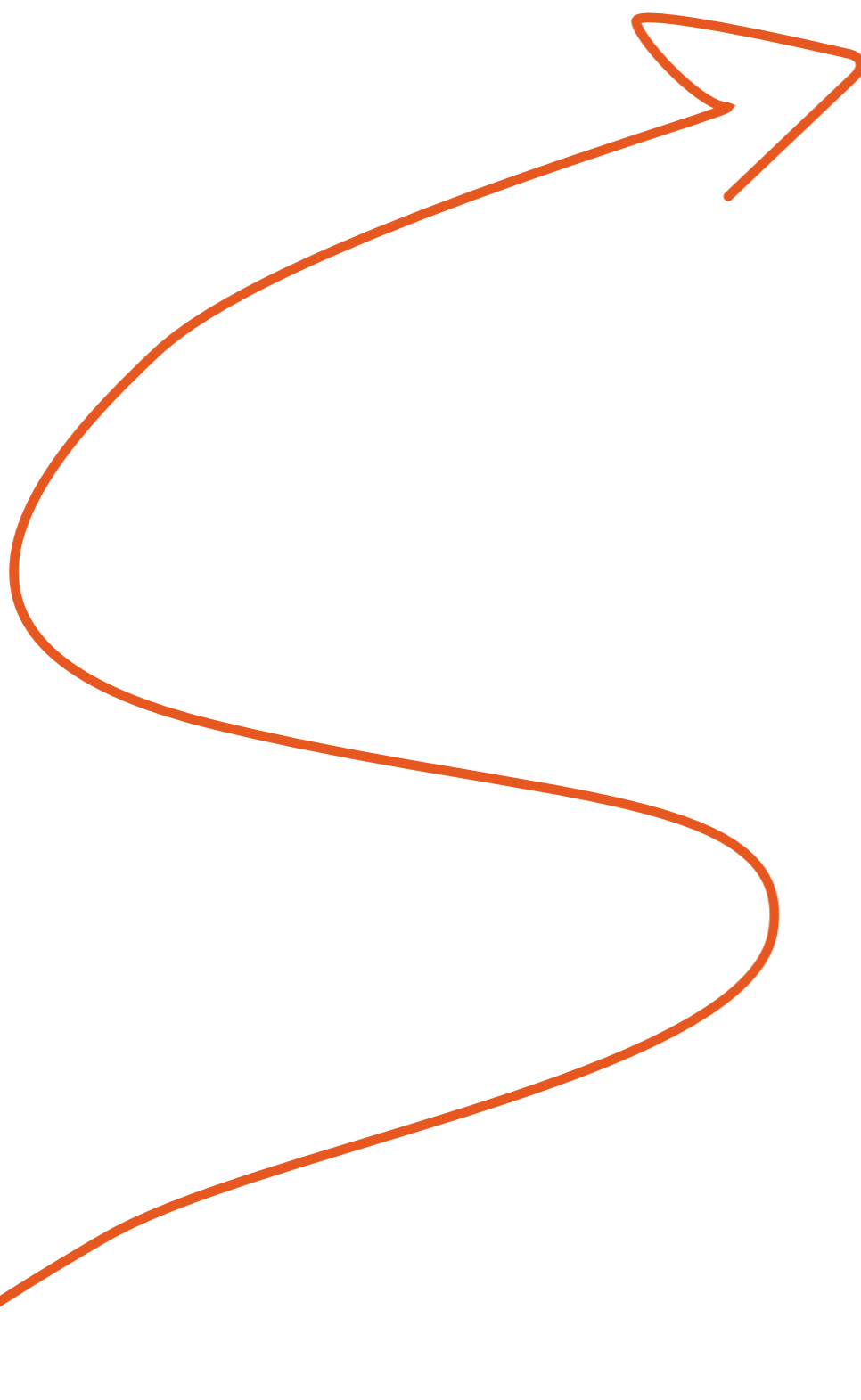

Від реагування ДО ЖИТТЕСТІЙКОСТІ

Огляд впливу гуманітарної діяльності Plan International у
Східній та Центральній Європі

Огляд

ВПЛИВУ

Зміст

Акроніми та аббревіатури	5
Передмова	6
Вступ	8
Підхід	10
Основні висновки	12
Вплив програм Plan International в СЦЄ	14
А. Пряма гуманітарна допомога	14
В. Захист дітей	18
С. Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка	22
D. Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права	26
Е. Гендерно зумовлене насильство	30
F. Освіта	33
Ключові міжгалузеві висновки	37
А. Гендер та інклюзивність	37
В. Орієнтація на молодь	38
С. Актуальність	39
D. Ефективність	40
Е. Сталість	40
Пропоновані стратегічні напрямки	42
Висновок	44
Подяка	44
Посилання	45
Додаток – Партнери Plan International за тематичними напрямками	46

Мати обіймає своїх доньок під час роздачі грошових ваучерів у Румунії © Plan International / George Calin

Акроніми та аббревіатури

ДПМ	Діти, підлітки та молодь
ЧЗ	Чемпіон змін
КСО	Комплексна сексуальна освіта
ОГС	Організація громадянського суспільства
ГВД	Допомога у грошовій формі та у формі ваучерів
СЦЄ	Східна та Центральна Європа
ГЗН	Гендерно зумовлене насильство
МГТ	Маркер гендерної трансформації
ВПО	Внутрішньо переміщена особа
ЛГБТКІ+	Лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери, квір, інтерсекс та інші нецис-гетеронормативні ідентичності
ПЗПСР	Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка
НПТ	Непродовольчі товари
НУО	Неурядова організація
ООМ	Оцінка організаційних можливостей
ОДР	Офіційна допомога розвитку
ВПФЖН	Виховання підлітків і формування їхніх життєвих навичок
СЕН	Сексуальна експлуатація та наруга
СоцЕН	Соціальне та емоційне навчання
СРЗП	Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права

Передмова

Анастасія Коновалова

заступниця міністра освіти і науки України

У лютому 2022 року я стала біженкою, яка втекла з України разом зі своїм 2-річним сином. Майже на рік Румунія стала нашим домом, і саме там я дізналася про Plan International, яка буквально «врятувала мені життя». Коли я кажу «врятувала мені життя», я маю на увазі глибинний сенс, який відрізняє Plan International від інших організацій у її підході до бенефіціарів. Але дозволяйте мені розповісти всю історію.

Коли відбулося повномасштабне вторгнення в Україну, я працювала вчителем, і все моє життя було присвячене дітям. Тому, прибувши до Румунії, ми з колегами одразу почали організовувати заняття для українських дітей, що зрештою призвело до створення кількох освітніх центрів по всій країні. У перші дні занять замість очікуваних 200 дітей з'явилося близько 500. Діти були налякані й травмовані; деякі з них приїхали з Маріуполя і пережили окупацію, провели довгі години в бомбосховищах, стали свідками смертей і голодували. Їхні батьки намагалися їх підтримати, так само як і ми, вчителі, які були біженцями і намагалися пристосуватися до нової реальності.

Наш центр у Бухаресті відвідали численні гуманітарні організації, які приносили солодощі, брендovanі рюкзаки, запрошували артистів і надавали психологічну підтримку за допомогою таких занять, як розфарбовування. Згодом деякі діти почали приходити до школи лише заради безкоштовних речей і демонструвати залежну поведінку. Наша мета як вчителів і батьків полягала в тому, щоб виховати в них стійкість і заохотити їх продовжувати вчитися і розвиватися, щоб вони могли піклуватися про себе.

Першою організацією, яка звернулася до нас не тільки з базовими потребами для виживання, але й з технічними знаннями та всебічним розумінням наших викликів, була Plan International. Вони першими запитали нас, що нам дійсно потрібно, і залучили нас до розробки програми, дозволивши нам взяти на себе ініціативу, а також допомогли нам отримати нову концепцію. Йшлося про гідність. До нас не ставилися як до жертв війни. Натомість нам дали можливість працювати, займатися корисною діяльністю та планувати своє майбутнє.

Plan International та місцеві партнерські організації, яких вони обрали, досягли чудового балансу між

швидкими діями, що є життєво важливими в надзвичайних ситуаціях, та стратегічним мисленням на перспективу. Вони провели глибокі інтерв'ю з метою оцінки потреб не тільки з вчителями, але й з дітьми та їхніми батьками, розробляючи швидкі рішення. Я досі не можу уявити, як їм вдалося досягти такого результату, адже зазвичай така допомога вимагає часу. Діти отримали книги, планшети, меблі та іграшки для програм раннього розвитку. Вчителі пройшли навчання у сфері психічного здоров'я, психосоціальної підтримки та самопомоги. Все було зосереджено на підтримці дітей та захисті гідності тих, хто з ними працює. Plan International також допомогла вчителям орендувати квартири та отримати оплату за свою роботу в освітніх центрах. Одним з найважливіших заходів, вжитих Plan, було об'єднання цих центрів по всій Румунії в мережу, що дозволило вчителям обмінюватися досвідом та надавати підтримку один одному. Насіння, посіяне організацією, продовжує приносити плоди. Завдяки цій мережі люди можуть знаходити роботу та

можливості для розвитку своїх навичок, відвідуючи тренінги, конференції, аналізуючи випадки, обмінюючись передовим досвідом та розвиваючи почуття спільноти.

Plan допоміг мені відкрити в собі сили, коли я переживала неймовірно складний період. Вони направляли мене, але також дозволяли мені брати на себе ініціативу в цьому процесі. Цей досвід надихнув мене стати заступницею міністра освіти. На цій посаді, працюючи над реформою дошкільної освіти, я застосовую підхід, орієнтований на людей, — а точніше, на окрему людину, — де лідери спільноти керують процесом і приймають рішення на основі своїх цінностей, а не просто задовольняють базові потреби. Наша мета — підтримати їх так само, як Plan підтримав нас у Румунії. Я хочу, щоб вони відчували те, що відчувала я, тримаючись за руки з Plan — що мене чують, що моя думка має значення і що про мене піклуються.

Свен Коппенс

директор, Східна та Центральна Європа, реагування на гуманітарну кризу в Україні

2 березня 2022 року Міжнародна рада Plan International затвердила нові напрямки діяльності в Східній та Центральній Європі з метою реагування на наслідки ескалації війни в Україні після 24 лютого 2022 року. Спричинена війною криза внаслідок появи великої кількості біженців і внутрішньо переміщених осіб стала найбільшою гуманітарною кризою в Європі після Другої світової війни. З лютого 2022 року Plan International встановила стійку присутність в Україні та сусідніх країнах – Молдові, Польщі та Румунії. Це дозволило нам активно реагувати на гуманітарну кризу, спричинену триваючою війною.

Plan International відзначає 4 роки реагування на гуманітарні потреби, з якими стикається населення в Україні, та на спричинену війною міграційну кризу у Польщі, Румунії та Молдові. Ми пишаємося тим, що можемо зафіксувати та представити вплив нашого гуманітарного реагування у цьому програмному звіті про вплив. Ми сподіваємося, що зможемо і надалі висвітлювати та вирішувати питання руйнівного впливу війни в Україні на дівчат, хлопців та молодь з України у всій їхній різноманітності.

З моменту свого створення наша нова присутність у Східній та Центральній Європі свідомо відображала

зобов'язання Plan International щодо локалізації: спираючись на великий досвід як у гуманітарній сфері, так і в сфері розвитку, Plan International у Східній та Центральній Європі прийняла локалізований підхід, орієнтований на партнерів. Завдяки ефективному партнерству з 65 місцевими організаціями та місцевими органами влади, реагування Plan International на гуманітарну кризу в Україні охопило майже 1,7 мільйона осіб. Цей звіт про оцінку впливу є щирою даниною поваги до надзвичайних результатів, яких досягли наші гуманітарні партнери в Україні, Молдові, Польщі та Румунії за останні 4 роки.

Війна в Україні триває з усією інтенсивністю і, здається, їй не видно кінця. Майже через чотири роки після початку цієї руйнівної війни діти в Україні продовжують платити найвищу ціну. Кожен новий напад поглиблює їхню травму і підриває їхню безпеку, можливості для навчання, захист, психічне здоров'я та надії на майбутнє.

Plan International продовжуватиме виявляти солідарність з кожною дитиною, батьками та опікунами, які постраждали від триваючої війни. Скільки б часу це не зайняло.

Біженців з України ведуть до автобусів для подальшої подорожі на польському кордоні © Plan International

Вступ

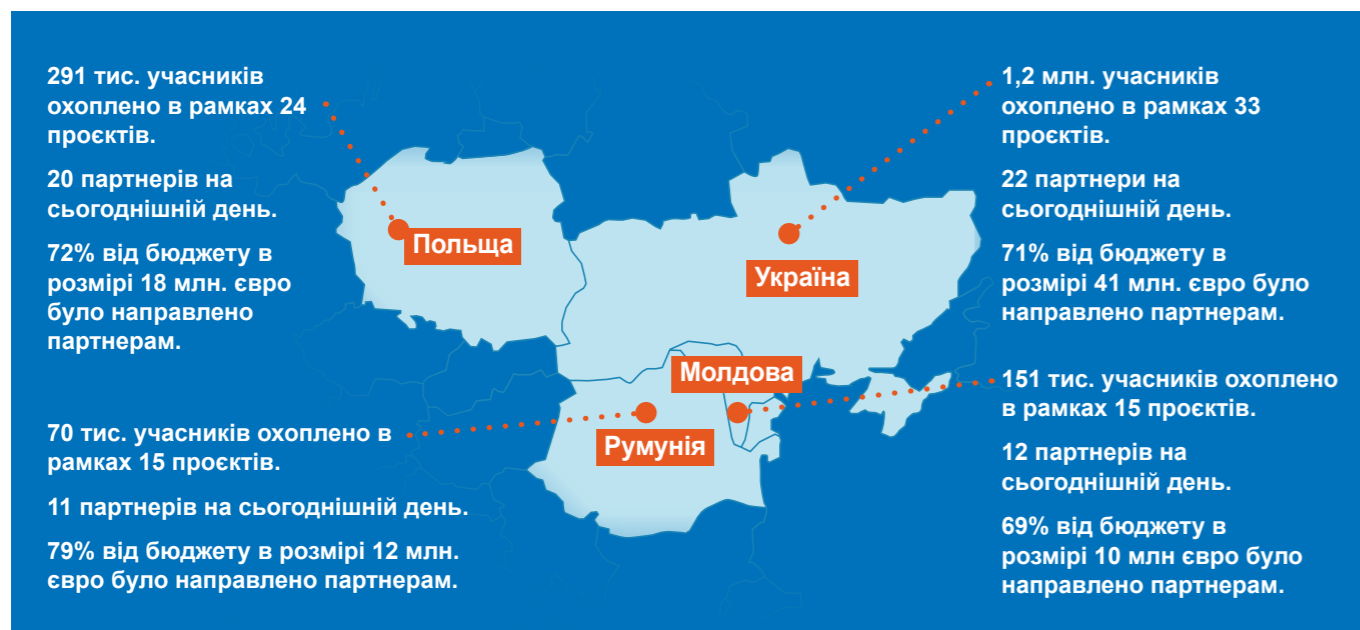
З 2022 року війна в Україні змінила гуманітарну ситуацію в Східній та Центральній Європі (СЦЄ), вимагаючи скоординованих, локалізованих та гендерно-орієнтованих дій. У цьому контексті Реагування на гуманітарну кризу в Україні від Plan International прагне посилити та додати цінності інтегрованим гуманітарним програмам партнерів з громадянського суспільства в СЦЄ. Зокрема, в рамках свого глобального гуманітарного мандату, Реагування від Plan International має на меті зменшити вразливість та ризики, з якими стикаються біженці, переміщені особи та люди, які постраждали від конфлікту, в Україні та сусідніх країнах. Вона зосереджується на підвищенні стійкості, добробуту та активності дівчат,¹ молоді та меншин або не домінуючих груп. Надаючи пряму гуманітарну допомогу, що рятує життя, Plan International також прагне вийти за межі безпосереднього реагування на кризу, щоб вирішити проблему структурної нерівності та сприяти соціальній, гендерній та економічній справедливості в СЦЄ.

Plan International розпочала свою програму реагування на українську міграційну кризу одразу після

ескалації війни в Україні в лютому 2022 року, розпочавши роботу в Польщі, Молдові та Румунії. Організація розпочала свою діяльність в Україні в серпні 2022 року і з того часу поступово розвиває, розширює та вдосконалює свою програму реагування на гуманітарну кризу в Україні в рамках СЦЄ.

З моменту початку своєї діяльності в СЦЄ, головна мета Plan International в регіоні полягала в розширенні та вдосконаленні інтегрованих програм партнерів з громадянського суспільства шляхом надання їм можливості здійснювати керівництво протягом усього циклу проекту. Постійно підтримуючи витрати партнерів на рівні понад 70%, локалізований та керований партнерами підхід Plan International забезпечив швидше, більш контекстуальне та стале надання допомоги, одночасно зміцнюючи довгостроковий потенціал місцевих суб'єктів громадянського суспільства. З 2022 по 2025 рік цей підхід дозволив Plan International охопити понад 1,7 мільйона людей через 65 партнерів та 87 проектів у чотирьох країнах (діаграма 1).

Діаграма 1 – Охоплення Plan International за країнами в СЦЄ

¹ Plan International визнає гендер як багатовимірне поняття, яке впливає на ідентичність та самовираження людей у багатьох аспектах, а гендерна ідентичність виходить за межі бінарної системи «чоловік-жінка». Тому в цьому звіті термін «дівчата» використовується як узагальнюючий термін.

Біженці з України виходять із порома в Румунії після перетину річки Дунай з України © Plan International / George Calin

У той час як програмні потреби в Україні зросли, глобальна допомога переживає період скорочення. Фінансування гуманітарної допомоги та допомоги в галузі розвитку стає все більш складним завданням у всьому світі. За даними ОЕСР, офіційна допомога в галузі розвитку (ОДР) у 2024 році скоротилася на 7,1% порівняно з 2023 роком. Це головним чином пов'язано зі скороченням внесків до міжнародних організацій, а також зі зменшенням допомоги Україні, зниженням рівня гуманітарної допомоги та скороченням витрат на прийом біженців у країнах-донорах.ⁱ

Хоча Сполучені Штати були найбільшим донором міжнародної допомоги, який надав понад 60 мільярдів доларів США у 2024 році, що становить 30% від загального обсягу ОДР,ⁱⁱ скорочення міжнародної допомоги після припинення фінансування Агентства США з міжнародного розвитку та зменшення внесків інших країн викликає серйозну стурбованість. Незважаючи на те, що майже 300 мільйонів людей у всьому світі залежать від гуманітарної допомоги, лише у 2024 році виник дефіцит у розмірі 25 мільярдів доларів США між коштами, необхідними для задоволення потреб Організації Об'єднаних Націй, і отриманими внесками, які склали лише 51%. На 2025 рік дефіцит становить 35 мільярдів доларів США, при цьому отримано лише 22% необхідних коштів.ⁱⁱⁱ

Ці зміни загрожують як гуманітарному забезпеченню, так і стійкості програм, спрямованих на трансформацію гендерних відносин та роботу з молоддю, у всьому світі. Зокрема, в Україні фінансування покривало 78 % потреб, а дефіцит стано-

вив 693 мільйони. Однак, увійшовши в четвертий рік після ескалації, війна в Україні продовжує завдавати величезних страждань і поглиблює гуманітарні потреби на лінії фронту та на північному кордоні.^{iv} Стратегія Plan International, як і стратегії інших організацій в СЦЄ та в усьому світі, потребуватиме адаптації до цих контекстуальних змін.

Гуманітарна криза в Україні: ключові цифри^v

- **12,7 млн осіб**, або 36 % населення, потребують термінової гуманітарної допомоги в Україні
- **3,6 млн осіб**, за оцінками, є внутрішньо переміщеними особами в Україні
- **5,1 млн біженців** з України зареєстровано в Європі

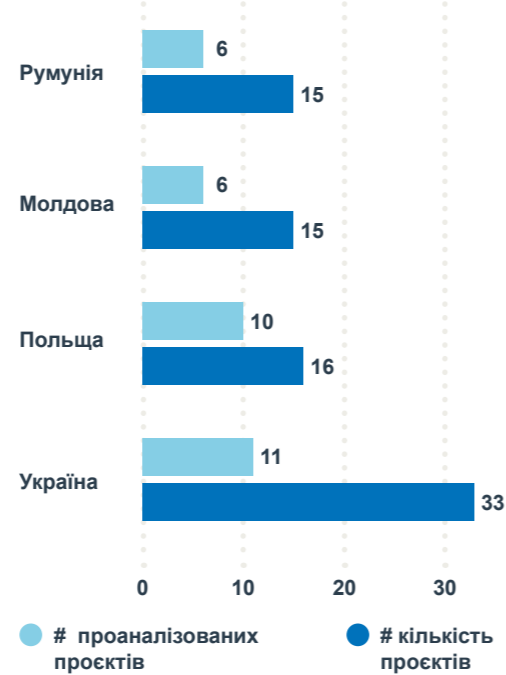
З огляду на цей вирішальний момент, оцінка програмного впливу гуманітарних, комплексних та розвиваючих ініціатив Plan International в Україні, Молдові, Польщі та Румунії є надзвичайно актуальною. Такий аналіз, що виходить за межі учасників програми, дозволить Plan International критично проаналізувати результати своїх програм у регіоні з 2022 року. Результати також будуть використані для інформування про наступний процес розробки регіональної стратегії для Plan International в СЦЄ

Підхід

Для оцінки програмного впливу Plan International в СЦЄ було проведено вторинний аналіз даних. Було проаналізовано якісні дані з доступних джерел, що охоплюють **33 проекти Plan International** в Україні, Молдові, Польщі та Румунії (діаграма 2). Сюди входять звіти з оцінки, звіти з моніторингу після розподілу та оцінки після завершення заходів. Для триангуляції інформації в аналізі були враховані результати опитування щодо стратегії Plan International на 2025 рік та висновки з квартальних звітів, підготовлених з 2023 року.

Було проведено тематичний аналіз для отримання висновків у **шести програмних сферах**, які лягли в основу Стратегії реагування на гуманітарну кризу в Україні на 2023-2025 роки від Plan International (мал. 1). Для забезпечення системного підходу аналіз було проведено відповідно до критеріїв оцінки, встановлених Комітетом сприяння розвитку (КСР) ОЕСР.^{2vi} Аналіз також враховував гендерні аспекти та інклюзивність проектів, а також їхню орієнтованість на молодь.

Діаграма 2 – Кількість проаналізованих проектів за країною програми

Панельна дискусія на презентації звіту з питань СРЗП у Бухаресті © Plan International

2 Критерії оцінки КСР ОЕСР охоплюють актуальність, узгодженість, ефективність, результативність, вплив та стійкість проектів.

Мал. 1 – Програмні напрями Plan International у СЦЄ

Співробітники Plan допомагають роздавати рюкзаки дітям з України в Молдові © Plan International / Тетяна Султанова

Примітка щодо якості даних

З огляду на інтегрований характер програм Plan International у СЦЄ, джерела, що були проаналізовані для цього звіту, часто охоплювали кілька програмних напрямків. Важливо визнати, що аналіз, проведений в рамках цього звіту, спирався на якість доступних даних. Через відсутність кількісних даних та систематичної оцінки деяких проектів вплив певних заходів в СЦЄ залишається неясним.

Цей звіт поділений на дві основні частини. У першій частині представлено оцінку впливу Plan International в СЦЄ в шести програмних сферах. У рамках цього розділу були узагальнені основні висновки з дослідницьких звітів, підготовлених Plan International щодо СЦЄ з 2022 року, щоб надати загальний огляд потреб та викликів у кожній програмній сфері. У другому розділі обговорюються міжгалузеві висновки, пов'язані з актуальністю, ефективністю та стійкістю проектів. Також обговорюються уявлення про підхід Plan International до гендерної рівності та інклюзивності, а також про підхід, орієнтований на молодь, у СЦЄ.

Основні висновки

Підсумок програмного впливу Plan International та її партнерів у СЦЄ:

Пряма гуманітарна допомога

- Надання екстреної допомоги різними способами, включаючи грошову допомогу та ваучери (ГВД), дозволило Plan International та її партнерам задовольнити мінливі потреби переміщених осіб та біженців в Україні та країнах, що їх прийняли.
- Хоча заходи були спрямовані в першу чергу на задоволення нагальних потреб у СЦЄ, вони також сприяли покращенню добробуту та соціальної адаптації учасників, що призвело до кращої інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та біженців у нових громадах.

Захист дітей

- Направлення дітей, підлітків та молоді (ДПМ) до служб підтримки, зміцнення потенціалу ключових фахівців із захисту та підходи до захисту на рівні сім'ї дозволили Plan International та партнерам створити безпечне та емоційно здорове середовище для ДПМ у СЦЄ.
- Заходи із захисту дітей також сприяли інтеграції та добробуту біженців-ДПМ, включаючи дітей з інвалідністю.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка

- Заходи з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ПЗПСП) у різних формах, включаючи групову та індивідуальну терапію, дозволили Plan International та партнерам підвищити рівень благополуччя та емоційну стійкість учасників (переселенців та біженців), включаючи ДПМ, в Україні та країнах, що їх прийняли.
- Покращення психологічного благополуччя зміцнило міжособистісні стосунки та інтеграцію переміщених ДПМ та дорослих.

Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права

- Перенаправлення та надання прямих послуг Plan International та партнерами розширили доступ до послуг у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я та прав (СРЗП) в СЦЄ.
- Заходи з підвищення обізнаності також надали важливу інформацію для підтримки ВПО, біженців та приймаючих громад у розумінні їхніх СРЗП та доступі до ключових послуг в Україні та приймаючих країнах.

Гендерно зумовлене насильство

- Хоча надання інформації підвищило обізнаність учасників проєкту про ризики гендерно-зумовленого насильства (ГЗН), розширення послуг для жертв ГЗН з боку Plan International та партнерів забезпечило їх захист та безпеку в СЦЄ.
- Останнім часом програми, спрямовані на гендерні норми, також використовуються для зменшення поширеності ГЗН в Україні та країнах, що приймають біженців.

Освіта

- В Україні, хоча різні методи, запроваджені Plan International та партнерами, забезпечили залучення ДПМ до навчання в умовах постійних перебоїв, зусилля з відновлення шкіл покращили доступ до якісної освіти.
- У країнах, що приймають біженців, продовження освіти та соціальних заходів створило безпечні простори для ДПМ-біженців, а мовні курси активно сприяли їхній інтеграції в приймаючі громади.

Друзі граються з собакою в центрі розміщення для ВПО в Україні
© Plan International / Альбіна Вінар

Ключові міжгалузеві висновки:

Гендер та інклюзивність

- Хоча спочатку програмні ініціативи були зосереджені виключно на задоволенні гендерних потреб учасників проєктів, у 2025 році більшість проєктів у СЦЄ відповідають критеріям гендерної трансформації.
- Комплексні оцінки мають важливе значення для забезпечення того, щоб заходи охоплювали вразливі групи в Україні та країнах, що приймають біженців, крім груп внутрішньо переміщених осіб та біженців.

Орієнтація на молодь

- З 2023 року Plan International займається цілеспрямованою інклюзією молоді, налагоджуючи зв'язки з молоддю в СЦЄ та надаючи їй простір для вираження своїх потреб і пріоритетів.
- Протягом останнього року Plan International ще більше поглибила свою орієнтацію на молодь у всьому регіональному портфелі, стратегічно перейшовши до більш структурованого та партисипативного підходу.

Вплив програм Plan International в СЦЄ

А. Пряма гуманітарна допомога³

У всіх країнах гуманітарна допомога Plan International та її партнерів характеризувалася адаптивністю та підходом, орієнтованим на гідність, щоб забезпечити задоволення нагальних потреб та довгострокову стійкість переміщених осіб та біженців.

З початку кризи Plan International та партнери заклали міцну основу для програм грошової допомоги в Україні, щоб задовольнити мінливі потреби постраждалих громад. Такий підхід дав змогу домогосподарствам-одержувачам зберегти свою гідність, покривши свої основні потреби та покращивши фінансову стабільність. Він також надав місцевим партнерам можливість здійснювати більш стійку та ефективну допомогу. Хоча ГВД в основному використовувалася для покриття потреб, пов'язаних з ліками, продуктами харчування та засобами особистої гігієни, грошова допомога на опалення взимку також дала змогу домогосподарствам покращити своє становище.

507 тис.

людей отримали **пряму гуманітарну допомогу** від Plan International та партнерів у СЦЄ.

Про модальність ГВД

У 2024 році Україна була найбільшим у світі реципієнтом грошової допомоги, отримавши приблизно 668 млн доларів США на підтримку людей, які її потребували.^{vii} Надаючи гроші або ваучери, ГВД дає змогу людям, які перебувають у кризовій ситуації, придбати те, що їм найбільше потрібно, допомагаючи їм повернути контроль над своїм життям з гідністю та правом вибору.^{viii} Відповідно до Регіонального плану реагування на міграційну проблему 2022 року,^{ix} Plan International надав загалом 5,1 млн євро у вигляді ГВД біженцям та переміщеним громадам в Україні, Молдові, Польщі та Румунії.

Протягом останнього року в **Україні** пряма допомога задля порятунку життя залишалася пріоритетом для Plan International та партнерів, оскільки війна продовжувала руйнувати життя дітей та сімей. Гнучкі механізми, включаючи багатоцільову грошову допомогу, грошову допомогу для захисту, допомогу для підготовки до зими, ваучери на ремонт, непродовольчі товари (НПТ) та мікрогранти, дозволили домогосподарствам швидко та ефективно задовольнити нагальні потреби. Ці заходи також мали вирішальне значення для зміцнення механізмів подолання труднощів, підтримки результатів захисту та розширення можливостей постраждалого населення. У районах, де грошова допомога була неможливою, наприклад під час евакуації домогосподарств з прифронтових районів, необхідну підтримку надавали в натуральній формі.

У країнах, що приймають біженців, екстрена допомога в різних формах залишалася **основним засобом для Plan International та її партнерів у задоволенні нагальних потреб біженців**. Протягом багатьох років Plan International Moldova та її партнери розподіляли зимові набори, продукти харчування, засоби гігієни та ГВД, одночасно допомагаючи біженцям орієнтуватися в системах та отримувати доступ до послуг. Розподіл медичних та продовольчих ваучерів був особливо ефективним для сімей біженців, щоб задовольнити критичні потреби в охороні здоров'я та підвищити їх продовольчу безпеку. Протягом останнього року Plan International продовжувала здійснювати гуманітарну допомогу в Молдові, надаючи на кордонах

Про підтримку в зимовий період

В рамках своєї регіональної стратегії в СЦЄ Plan International надає екстрену допомогу людям, які її потребують. З жовтня сюди входить підтримка у підготовці до зими, щоб допомогти людям впоратися з суворими погодними умовами. Відповідно до рекомендацій робочих груп з питань ГВД, ретельна оцінка, проведена національними командами та місцевими партнерами, гарантує вибір найкращого способу (тобто натуральної або грошової допомоги) для задоволення потреб учасників проєкту.

пакети та послуги екстреної допомоги відповідно до потреб біженців з України.

У **Румунії** партнери Plan International забезпечили підтримку як біженцям, так і приймаючим громадам за допомогою екстреного притулку та мобільної допомоги, що задовольняло основні потреби та сприяло інтеграції. Екстрений притулок у Бухаресті був першим пунктом прибуття для сімей, які приїжджали до Румунії, а мобільна команда надавала підтримку біженцям у приватних помешканнях, розподіляючи продукти харчування та непродовольчі товари, надаючи соціальні послуги та допомагаючи з документацією та орієнтуванням у румунській

Мати з донькою шукають одяг на складі «Moldova for Peace» © Plan International

³ Plan International використовує інтегрований підхід у своїй гуманітарній діяльності, працюючи в рамках проєктів у різних програмних сферах. Хоча вся стратегія та портфель проєктів Plan International в СЦЄ є гуманітарними, заходи, що включають захист та освіту, є гуманітарними і часто спрямовані на порятунок життя, але в звіті вони розглядаються окремо. Отже, цей розділ охоплює пряму гуманітарну допомогу, включаючи ГВД, продовольчі та непродовольчі товари, а також послуги в надзвичайних ситуаціях.

соціальної системі. Фасилітатори громад та інформаційні співробітники також допомагали біженцям зареєструватися в громадських центрах, отримати доступ до послуг та направлень, а також отримати консультації щодо тимчасового захисту та медичних послуг. Хоча також були роздані продовольчі ваучери, різні форми гуманітарної допомоги партнерів у Румунії були особливо важливими для біженців в умовах, коли більшість організацій надавали лише продуктову допомогу.

Нарешті, в **Польщі** Plan International адаптувала свої програми з партнерами, щоб відобразити мінливу гуманітарну ситуацію. Спочатку інтервенції були зосереджені на наданні екстреної допомоги, грошової допомоги та НПТ для задоволення нагальних потреб біженців. Поки Plan International та партнери продовжували надавати ГВД та гігієнічні набори, з 2024 року кількість біженців, що прибували до Польщі, стабілізувалася. Таким чином, Plan International переорієнтувалася на середньострокову підтримку, акцентуючи увагу на доступі до послуг, житла, освіти та довгостроковій

підтримці у сфері ПЗПСП. Це забезпечило постійну актуальність та вплив у мінливій гуманітарній ситуації в Польщі.

Хоча гуманітарні заходи Plan International та її партнерів були спрямовані головним чином на задоволення нагальних потреб у СЦЄ, вони також сприяли покращенню добробуту учасників та їхній соціальній адаптації, що призвело до інтеграції ВПО та біженців у нові громади. Наприклад, дані проєктів в **Україні** свідчать, що покращення доступу до основних послуг, ресурсів та стабільніших умов життя сприяло посиленню соціальної згуртованості та залученню громади. Аналогічно, інтервенції, поєднані з освітою в **Польщі** та **Румунії**, покращили інтеграцію та добробут сімей біженців, пропонуючи заходи, що сприяли прийняттю способу життя, якомога ближчого до нормального. Участь дітей в освітніх заходах дозволила батькам шукати можливості працевлаштування. Незважаючи на труднощі, пов'язані з переїздом, сім'ї змогли відновити відчуття стабільності у своєму повсякденному житті.

Мати та її донька знайшли підтримку в інтеграційному центрі HumanDoc у Польщі © Plan International

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International щодо гуманітарної допомоги⁴

Хоча механізми зворотного зв'язку існують у всіх проєктах Plan International в СЦЄ, розуміння потенційних перешкод для повідомлення про сексуальну експлуатацію та наругу (СЕН) є надзвичайно важливим, особливо з огляду на те, що війна в Україні збільшила вразливість українських біженців до ГЗН та СЕН у сусідніх країнах.

Згідно з дослідженням, проведеним у 2025 році Plan International, CARE та Міжнародним комітетом з порятунку (IRC) в Польщі,^x біженці з України часто не вважають повідомлення про СЕН пріоритетом при отриманні допомоги, оскільки вони надають перевагу базовим потребам виживання. Результати дослідження показують, що страх втратити доступ до послуг переважає занепокоєння щодо безпеки, частково через соціальні норми та табу, пов'язані з насильством. Згідно з дослідженням, обмежена обізнаність про дисбаланс сил під час розподілу допомоги ще більше ускладнює проблему, підкреслюючи необхідність для гуманітарних працівників покращити своє розуміння цих динамік у СЦЄ.

Оскільки біженці з України, як правило, не усвідомлюють ризики СЕН, які можуть виникнути внаслідок неправомірних дій гуманітарного персоналу, для подолання перешкод у повідомленні про такі випадки слід зосередитися на профілактиці. Отже, дослідження показує, що сприяти повідомленню про такі випадки можна за допомогою:

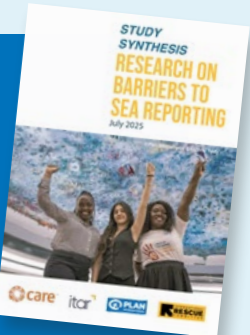
- підвищення обізнаності про права, можливості повідомлення та доступні механізми для одержувачів допомоги;
- поліпшення доступності механізмів повідомлення (тобто спрощення, мова, наявність декількох цифрових і фізичних точок доступу) та конфіденційності.
- Демонстрації підзвітності існуючих механізмів та процесів.

Хочете дізнатися більше про знижену кількість повідомлень про СЕН в Польщі?

Дивіться наступний звіт:

Підсумок дослідження:
Дослідження перешкод для повідомлення про СЕН
(липень 2025 р.)

Співробітники Plan відвідують неформальний центр прийому поблизу польського кордону з Україною © Plan International

⁴ Цей підрозділ, а також подібні підрозділи, що містяться в наступних розділах, узагальнюють результати дослідницьких проєктів, проведених Plan International в СЦЄ.

В. Захист дітей

Робота Plan International та партнерів у сфері захисту дітей у СЦЄ зосереджена на зміцненні систем, розширенні можливостей місцевих суб'єктів та забезпеченні вразливих дітей індивідуальною підтримкою. В Україні та країнах, що приймають біженців, заходи були розроблені з метою створення безпечнішого та інклюзивнішого середовища для ДПМ.

191 тис.

людей охоплені програмами захисту дітей Plan International та партнерів у СЦЄ.

Заходи Plan International та партнерів у сфері захисту дітей дозволили перенаправити ДПМ до служб підтримки. В Україні партнери відіграли ключову роль у вдосконаленні механізмів управління справами та перенаправлення. Ці системи дозволили державним службам та неурядовим організаціям (НУО) виявляти та підтримувати дітей, які перебувають у зоні ризику, зокрема переміщених дітей, дітей з інвалідністю або дітей, які перебувають під опікою, шляхом надання постійної та індивідуалізованої допомоги. Оскільки така підтримка забезпечила виявлення та задоволення конкретних потреб дітей, вона зменшила ризики для їхнього захисту та сприяла їхньому благополуччю та соціальної інклюзії.

У країнах, що приймають біженців, Plan International також посилює механізми управління справами та перенаправлення. Наприклад, у Молдові Plan International підтримала впровадження національної бази даних Primego+ через свого місцевого партнера. Це дозволило систематично реєструвати та управляти справами дітей, які перебувають у зоні ризику, включаючи дітей-біженців без супроводу, дітей з пошкодженими документами, дітей з інвалідністю або з опікунами з інвалідністю, а також дітей, яких було вилучено з родин у межах захисних заходів.

Аналогічно, у Польщі Plan International співпрацювала з провідними організаціями з захисту дітей, щоб підтримати перевантажені системи. Послуги надавалися через рекреаційні центри, установи та гарячі лінії, включаючи підтримку українською

мовою, з мультикультурними програмами та веденням випадків, що відповідали як нагальним, так і довгостроковим потребам. Крім того, в Румунії партнери Plan International не тільки безпосередньо займалися незадоволеними потребами найбільш вразливих дітей та опікунів, але й співпрацювали з владою, привертаючи її увагу до випадків порушення прав дітей.

Зміцнення потенціалу ключових фахівців із захисту також дозволило створити захисне середовище для ДПМ. Дані проекту, що реалізувався в Україні до середини 2024 року, свідчать, що навчання з мінімальних стандартів захисту дітей та програма Plan International «Виховання підлітків і формування їхніх життєвих навичок» (PALS) підвищили обізнаність фахівців, які працюють в освітніх закладах, соціальних службах, громадських об'єднаннях та державних органах у Донецькій області. Навчання поглибило знання фахівців про ключові концепції захисту в контексті гуманітарної кризи в Україні, а також сприяло розвитку навичок, що сприяють їх професійній стійкості. З метою зміцнення співпраці в галузі захисту дітей в Україні цей підхід був доповнений зустрічами та круглими столами з місцевими органами влади. Протягом останнього року Plan International та партнери також провели різні програми з розбудови потенціалу, включаючи навчання соціальних працівників з питань управління випадками в умовах конфлікту.

Про програму PALS від Plan International

Глобальна програма PALS від Plan International підтримує підлітків та їхніх опікунів у надзвичайних ситуаціях та тривалих кризових умовах. Програма покликана ознайомити підлітків віком від 10 до 19 років та їхніх опікунів з необхідною інформацією, навичками та ресурсами для підтримки здоров'я, безпеки та благополуччя підлітків у кризових ситуаціях.^{xi}

У країнах, що приймають біженців, навчання, проведене Plan International та партнерами для фахівців, також посилює людський та інститу-

Батько грається зі своїм сином на заході з нагоди першого Міжнародного дня гри © Plan International

ційний потенціал для більш ефективного реагування на потреби біженців з України у сфері захисту. У Молдові навчання, проведене через партнерів, було спрямоване на усунення прогалин у потенціалі, особливо з огляду на швидке розширення штату працівників, що займаються захистом дітей у Молдові, у 2023 та 2024 роках. Партнери надавали підтримку новопризначеним фахівцям у сфері управління справами та міжінституційної координації, допомагаючи їм отримати процедурну ясність, необхідну для щоденного прийняття рішень. Партнери Plan International також надали підтримку Міністерству праці та соціального захисту Молдови у впровадженні реформи системи соціальної допомоги у 2023 році. Сюди входили широкі

заходи з нарощування потенціалу для працівників, які займаються захистом дітей, та соціальних працівників на різних рівнях. Нарешті, навчання з механізму зворотного зв'язку, орієнтованого на дітей, також посилює потенціал організацій, які працюють з біженцями з України та вразливими громадами в Молдові.

У Польщі переклад та впровадження організацією Plan International посібника з механізму зворотного зв'язку, орієнтованого на дітей, також стали ключовими для локалізації глобальних стандартів та посилення спільної відповідальності за вдосконалення практики захисту на національному рівні. Партнер Plan International також реалізував заходи,

спрямовані на впровадження стандартів захисту дітей у лікарнях та спортивних клубах, що тісно узгоджується з національними пріоритетами відповідно до Закону Камілепа 2024 року, який посилив стандарти захисту дітей у організаціях, що працюють з неповнолітніми. Ця ініціатива була прямою відповіддю на інституційні прогалини у впровадженні цих законодавчих вимог. Завдяки навчанню понад 900 медичних працівників та 98 спортивних клубів, проєкт посилив інституційну готовність та запропонував практичні інструменти для дотримання нових стандартів.

Підходи до захисту на рівні сім'ї для приймаючих громад та громад біженців також відіграли важливу роль у створенні емоційно здорового середовища для ДПМ. У рамках заходів, реалізованих партнерами в **Румунії** та **Молдові**, навчання, включаючи сесії PALS для опікунів, покращило відносини як приймаючих сімей, так і сімей біженців. Розвиток соціально-емоційних навичок під час сесій покращив психосоціальне благополуччя опікунів. Мережі, створені в результаті цих заходів, також перетворилися на стійкі системи взаємодопомоги для обміну порадами, культурним досвідом та емоційною підтримкою. В обох країнах громадські центри, де проводилися сесії, стали неформальними місцями зустрічі приймаючих сімей та сімей біженців і сприяли створенню нових мереж підтримки.

Таким чином, окрім систем та навчання, заходи з захисту дітей, реалізовані Plan International та партнерами, сприяли інтеграції та благополуччю через неформальну освіту та ініціативи з забезпечення засобів до існування. Наприклад, у **Румунії** дані свідчать про те, що заходи, спрямовані на розвиток лідерських якостей, життєвих навичок та соціальної згуртованості, сприяли розширенню можливостей молоді з громад біженців та приймаючих громад. Організація просторів, орієнтованих на підлітків, створила безпечне середовище для навчання та взаємодії, що підвищило впевненість у собі, комунікативні здібності та соціальну інтеграцію молоді. Аналогічно, комплексні заходи з захисту дітей у **Польщі** продемонстрували цінність інтеграції практик соціального та емоційного навчання (СоцЕН) у польську систему освіти. Цей підхід не тільки сприяв створенню більш згуртованого середовища для українських і польських підлітків, але й поліпшив їхнє благополуччя та емоційну і соціальну стійкість.

Відповідь на конкретні потреби ДПМ з інтегрованими програмами

Хоча підхід Plan International до захисту дітей підтримує скеровування та пряме надання послуг, заходи часто інтегрують компоненти освіти або ПЗПСР, щоб відповідати потребам ДПМ з України. Наприклад, ключові заходи включають підтримку ДПМ у продовженні навчання в школі, відвідуванні онлайн-занять та інтеграції СоцЕН або мовних курсів у їхній навчальний план. Також включено сесії психосоціальної підтримки та життєвих навичок, щоб надати їм ресурси для поліпшення їхнього психологічного благополуччя.

Важливо, що заходи з захисту дітей також сприяли інтеграції дітей з інвалідністю в їхні нові громади. Наприклад, в **Україні** партнери підтримали створення інклюзивних ресурсних центрів для задоволення потреб дітей з особливими потребами та сприяння більш інклюзивному підходу до надання соціальних послуг. Ці центри надавали підтримку як дітям, так і їхнім опікунам, забезпечуючи необхідну фінансову допомогу для медичних оглядів, навчальних матеріалів та спеціалізованих послуг, включаючи логопедію. Заходи також фінансували соціальних працівників для надання послуг безпосередньо вдома, що значно покращило якість життя домогосподарств.

Аналогічно, у **Польщі** партнери сприяли створенню інклюзивного середовища для дітей-біженців з України, які мають інвалідність. Адаптуючись до потреб дітей за допомогою безпечних просторів під назвою Sprunkas, діти з інвалідністю з України отримали відчуття нормальності, спілкуючись з іншими українськими дітьми.⁵ Інші заходи в Польщі розвинули мультидисциплінарний та комплексний підхід для забезпечення індивідуального догляду за дітьми з інвалідністю з України та Польщі. Співпраця між фахівцями призвела до поліпшення комунікативних та моторних навичок, а сімейні консультанти також відіграли важливу роль у зменшенні ізоляції дітей-біженців, підтримуючи їх інтеграцію в польські школи.

5 До квітня 2024 року проєкт «Sprunkas» організації Plan International у Польщі забезпечив безпечні місця для підтримки дітей-біженців з інвалідністю з України. Sprunkas поєднував догляд за дітьми та доступ до спеціалізованої допомоги українською мовою, щоб задовольнити потреби всіх дітей, незалежно від інвалідності чи діагнозу.

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International щодо захисту дітей

Ескалація війни в Україні вплинула на почуття безпеки та захищеності підлітків, хлопців та дівчат, а також їхніх опікунів. Однак, як показує дослідження Plan International,^{xii} проблеми захисту дітей, які проживають в Україні, та тих, які перебувають у країнах, що їх прийняли, відрізняються.

Основні безпекові ризики в Україні

В **Україні** головним джерелом тривоги є загроза особистій безпеці від бомб і насильства, безпосередньо пов'язаних з війною. Небезпека від бомб впливає на фізичне та психологічне здоров'я підлітків, а нестабільність, спричинена ескалацією війни, значно обмежує їхню свободу пересування. Як показують дослідження Plan International, відчуття безпеки підлітків в Україні також шкодить збільшення навантаження на їхніх опікунів, особливо на одиноких матерів. У деяких випадках опікуни змушені надавати пріоритет задоволенню основних потреб підлітків, а не нагляду за ними. Зменшення нагляду з боку дорослих підвищує ризик нещасних випадків і наражає підлітків на небезпеки, з якими вони можуть не впоратися самотійно.

Ризики у сфері захисту дітей є більшими для вразливих груп у СЦЄ

Дослідження Plan International у СЦЄ також підкреслює, що певні групи, зокрема неповнолітні без супроводу, підлітки з інвалідністю та дівчата з етнічних меншин, таких як роми, стикаються з підвищеними ризиками у сфері захисту. Оскільки війна поглиблює існуючі вразливості, ці підлітки стикаються з численними ризиками, зокрема з руйнуванням систем підтримки та різними видами насильства.

В **Україні** підлітки з інвалідністю стикаються із значними безпековими викликами через війну, такими як труднощі з доступом до безпечного житла та участю в евакуації, необхідній для їхньої безпеки. У **Польщі** діти-біженці з інвалідністю та їхні сім'ї стикаються з подвійною стигматизацією. Хоча поведінка, пов'язана з їхнім станом, іноді може розглядатися як складна або проблематична, багато хто з них також стикається з дискримінацією через свій статус біженців, що ускладнює опікунам процес задоволення потреб та догляду за дітьми.

Крім того, висновки Plan International показують, що ескалація війни посилила існуючу вразливість членів ЛГБТКІ+ спільноти в **Україні**. Окремі особи можуть вагатися розкривати свою гендерну ідентичність або сексуальну орієнтацію через страх стигматизації та дискримінації, а також можуть стикатися з труднощами у пошуку притулку, доступу до предметів першої необхідності та інклюзивних послуг.

Представництво інтересів молоді

Підлітки, як правило, не беруть участі в процесі прийняття рішень, зокрема рішень про переїзд через кризу, і тому відчують себе відстороненими від прийняття сімейних рішень. Через тиск, стрес і тривогу, спричинені війною, сім'ї повідомляють, що опікуни часто змушені швидко приймати рішення для забезпечення добробуту своєї родини. У результаті ключові рішення можуть прийматися без консультацій з підлітками.

Незважаючи на обмежену активність та повноваження у прийнятті рішень, консультації Plan International з молодими людьми показують, що вони хочуть брати активну участь у **відбудові та відновленні** своєї країни. Молоді люди мають чітку думку щодо відновлення економіки, енергетичної інфраструктури, лікарень, будинків, робочих місць та шкіл України.

Хочете дізнатися більше про потреби та виклики у сфері захисту дітей у СЦЄ?

Ознайомтеся з наступними звітами:

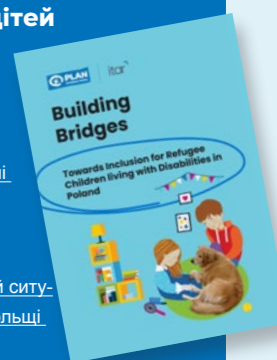
[Молодь про війну в Україні](#)
(червень 2023 р.)

[Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії](#)
(червень 2024 р.)

[Будуємо мости: На шляху до інклюзії дітей-біженців з інвалідністю в Польщі.](#) (жовтень 2024 р.)

С. Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка

По всій території СЦЄ Plan International та партнери значно розширили доступ до послуг з ПЗПСП. Поєднуючи прямі послуги та розбудову місцевого потенціалу, партнери в рамках ПЗПСП сприяли подоланню травм, пов'язаних з переміщенням, надаючи людям можливість відновити самооцінку та розвинути механізми подолання труднощів.

50 тис.

людей охопили програми ПЗПСП Plan International та партнерів у СЦЄ.

Розбудова місцевого потенціалу була ключовою для забезпечення сталого впровадження заходів ПЗПСП на рівні громад у СЦЄ. Наприклад, в **Україні** партнери Plan International підвищили рівень знань та потенціал молодих психологів, особливо тих, які працюють у школах. Завдяки цьому вони не лише забезпечили ефективну психологічну підтримку дітям, які їй потребували, у школах, а й сприяли сталому розширенню доступності послуг. Підготовка вчителів для надання послуг у сфері ПЗПСП та підтримки дітей у школі також підвищила здатність вчителів залучати учнів та розбудовувати позитивні стосунки, а надана їм психологічна допомога сприяла зниженню рівня вигорання. Крім того, інтервенції в Україні сприяли впровадженню програм **PALS** та **«Батьківство під тиском»** від Plan International шляхом підготовки фасилітаторів для реалізації цих програм у регіонах, які найбільше цього потребують.

В Україні групова та індивідуальна терапія, що проводилася через партнерів, допомогла дітям розвинути емоційну стійкість в умовах тривалого конфлікту. Інтервенції партнерів сприяли поліпшенню послуг з психосоціальної допомоги в школах, покращенню емоційної регуляції, зменшенню страху та тривоги та посиленню позитивного мислення серед дітей. Підтримуюче середовище та наставництво фахівців у поєднанні з такими заходами, як дихальні вправи та арт-терапія, ще більше покращили здатність дітей конструктивно керувати своїми почуттями. Протягом останнього року Plan International та партнери продовжували приділяти особливу увагу ПЗПСП в Україні. Заходи, включаючи

цільові сесії для дітей, індивідуальні консультації та групову психологічну роботу, дозволили зосередитися на питаннях подолання горя та безповоротної втрати як для самих дітей, так і для їхніх сімей.

Підхід Plan International до ПЗПСП в СЦЄ

Поширеність психічних розладів серед населення, яке постраждало від конфлікту, становить близько 22,1%, що підкреслює гостру потребу в підтримці в умовах конфлікту. Люди, які постраждали від війни в Україні, є особливо вразливими через постійний стрес, насильство та тривогу, що вимагає спеціалізованої допомоги. У СЦЄ Plan International надає пріоритет цілісному підходу, що охоплює весь життєвий цикл, і забезпечує всім учасникам проєкту, партнерам та співробітникам доступ до необхідних послуг у сфері ПЗПСП.

Інтервенції з ПЗПСП у різних форматах також покращили самопочуття учасників як з числа біженців, так і з місцевих громад у країнах, що приймають біженців. У **Польщі** партнери адаптували послуги для дітей та жінок. Послуги, що включали терапію, заняття мистецтвом та спортом, а також мережі підтримки однодумців, сприяли зменшенню стресу та поліпшенню загального самопочуття. Також була створена система перенаправлення для отримання спеціалізованої допомоги у важких випадках, включаючи жертв ГЗН, з послугами, доступними українською та російською мовами.

Аналогічно, в **Молдові** партнери надавали послуги з ПЗПСП через індивідуальні та групові сесії, семінари з арт-терапії та заходи з соціальної згуртованості. Заходи СоцЕН та психологічної першої допомоги для приймаючих громад та громад біженців забезпечили безпечний простір для ДПМ, де вони могли висловлювати свої емоції та розробляти ефективні стратегії подолання труднощів. Хоча партнери також підтримували перенаправлення дітей, які перебували в зоні ризику, та надання

Діти беруть участь у груповому заході з ПЗПСП в Україні © Voices of Children

відповідної соціальної допомоги, вищезазначені заходи значно сприяли зменшенню стресу та поліпшенню емоційного самопочуття в обох групах.

У **Румунії** інтервенції з ПЗПСП також дали можливість ДПМ отримати доступ до терапії для подолання травми та розробки стратегій подолання труднощів. Наприклад, партнери надавали підтримку українським та румунським підліткам через молодіжні простори з щоденним доступом та програми, орієнтовані на травми. Це допомогло вирішити емоційні проблеми, такі як тривога, почуття провини та фрагментація ідентичності, особливо серед хлопців.

Окрім ДПМ, інтервенції також були спрямовані на психосоціальне благополуччя дорослих. Наприклад, у **Румунії** батькам було надано можливість зменшити стрес та покращити своє самопочуття і комунікацію з дітьми. З огляду на фінансові, бюрократичні та соціальні виклики, з якими вони стикалися, ставши главами домогосподарств, постійна психологічна підтримка була особливо корисною для жінок з дітьми, оскільки сприяла засвоєнню ними здорових механізмів подолання труднощів.

Покращення психосоціального самопочуття також призвело до поліпшення міжособистісних відносин та інтеграції переміщених ДПМ і

дорослих. Наприклад, у рамках проєкту, реалізованого в школах **України**, групові заняття сприяли відкритості дітей та їхній готовності до спілкування і поліпшення відносин з однокласниками та друзями. Аналогічно, проєкт із надання дітям в Україні наборів для арт-терапії також мав позитивний вплив на відносини в сім'ях, покращуючи благополуччя дітей і створюючи можливості для опікунів та дітей проводити разом якісний час. Протягом останнього року впровадження тренінгу **PALS** надало додаткову підтримку батькам і дітям у налагодженні стосунків та використанні здорових механізмів подолання труднощів для спілкування в умовах високого тиску воєнного часу.

У країнах, що приймають біженців, інтервенції з ПЗПСП також сприяли соціальній згуртованості та інтеграції біженців у нові громади. Сесії з ПЗПСП для жінок-біженок з України в **Польщі** покращили їхнє психологічне самопочуття. Ці сесії не тільки заохочували їх ділитися отриманими знаннями у своїх родинях, але й сприяли інтеграції жінок шляхом створення систем підтримки з іншими біженками та поляками. У **Молдові** та **Румунії** створення безпечних просторів для відкритого спілкування під час групових сесій з ПЗПСП або для міжкультурних заходів, таких як кулінарні майстер-класи та арт-терапія, сприяло формуванню почуття солідарності між приймаючими громадами та громадами біженців.

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International щодо ПЗПС

Тривала війна в Україні серйозно вплинула на психічне здоров'я та психосоціальне благополуччя ДПМ. Як показують дослідження Plan International,^{xiii} емоційне навантаження, пов'язане з переміщенням, втратою членів сім'ї та друзів, а також перериванням навчання, глибоко вплинуло на ДПМ з України.

Стрес і тривога, спричинені воєнними подіями

Результати дослідження Plan International в країнах СЦЄ показують, що підлітки з **України** демонструють ознаки **тривалих психологічних травм** від пережитих воєнних подій, включаючи високий рівень стресу і тривоги, проблеми зі сном і коливання емоційного стану. Підлітки в районах, що зазнають атак або знаходяться на лінії фронту, глибоко страждають від **постійної загрози небезпеки**. Постійний стрес і занепокоєння підвищили рівень їхньої напруженості. Хоча для подолання цих труднощів часто потрібна психологічна підтримка, підлітки та опікуни повідомляють про значну нестачу доступу до необхідних спеціалізованих послуг з охорони психічного здоров'я в Україні.

У країнах, що приймають біженців, багато підлітків повідомляють про **посилення стресу та тиску** через те, що члени їхніх сімей залишилися в Україні. Багато дітей з України повідомляють про стрес у повсякденному житті та занепокоєння фінансовими та житловими проблемами своїх сімей. Для підлітків-хлопців особисте виживання та очікування суспільства посилюють їхній емоційний стрес.

Виклики для вразливих груп

Дослідження, проведене Plan International, показує, що **підлітки з інвалідністю**, які постраждали від війни, стикаються з підвищеним рівнем стресу та тривоги через існуючі бар'єри, такі як соціальна ізоляція та обмежена спроможність установ надавати спеціалізовану підтримку. Викликані війною порушення у роботі систем постійної підтримки, соціальних мереж та основних послуг, таких як регулярні сеанси терапії, можуть завдати шкоди їхньому психічному здоров'ю.

Підлітки з ЛГБТКІ+ спільноти також стикаються з особливими психосоціальними проблемами через ворожість, з якою вони зіштовхувалися до початку

війни. Страх стигматизації та дискримінації може заважати підліткам звертатися за допомогою у сфері психічного здоров'я та посилювати відчуття ізоляції та шкідливі механізми подолання труднощів.

Крім того, за даними молодих людей, які брали участь у дослідженні Plan International щодо відбудови та відновлення України, **солдати та ветерани** також терміново потребують підтримки у сфері психічного здоров'я та психосоціальної допомоги. Реінтеграція у повсякденне життя буде дуже складною для солдатів, і реалізація програм реінтеграції матиме важливе значення для підтримки як ветеранів, так і їхніх сімей.

Труднощі для підлітків у країнах, що приймають біженців

Хоча на початку кризи біженців з України дуже тепло приймали закордоном, **антиміграційні настрої** зростають з тривожною швидкістю. У цьому контексті результати дослідження Plan International показують, що підлітки-дівчата, які пережили переміщення в **Румунії** та **Польщі**, все частіше стають об'єктами ненависті та переслідувань на підставі їхньої національності. Різниця в культурах і поглядах у країнах, що приймають біженців, також впливає на їхню інтеграцію. Наприклад, підлітки-дівчата в Польщі відчувають особливу відстороненість від своїх однолітків із місцевої громади через мовні бар'єри та культурні відмінності.

Подібним чином, переміщення зруйнувало дружні стосунки та компанії однолітків, і багато підлітків-хлопців та молодих чоловіків намагаються налагодити нові зв'язки з огляду на **мовні бар'єри, культурні відмінності та емоційну відстороненість**. Деякі з них повідомляють про почуття провини виживших, відчуваючи себе привілейованими порівняно з однолітками, які залишилися в Україні. Хоча деякі молоді чоловіки почуваються комфортно і безпечно в країнах, що їх прийняли, інші відчувають зростаючу ворожість і тиск, який змушує їх повертатися в Україну, незважаючи на ризики.

Механізми подолання труднощів підлітками

Сім'я та друзі можуть допомогти зменшити тривожність підлітків, оскільки **надійне соціальне середовище** забезпечує емоційний комфорт. Щоб

впоратися з суворою реальністю війни та сприяти відчуттю нормальності та спокою, підлітки беруть участь у таких заходах, як читання, прослуховування музики, малювання, заняття спортом та прогулянки з друзями на природі.

Однак, згідно з дослідженням Plan International, підлітки також вдаються до шкідливих механізмів подолання стресу та тривоги, спричинених ескалацією війни. Наприклад, в **Україні** опікуни повідомили про помітне зростання використання електронних сигарет та тривалого користування інтернетом. Підлітки-хлопці також можуть ізолюватися від суспільства, вдаватися до ризикованої поведінки або вживати алкоголь та грати в онлайн-ігри для втечі від реальності. Це підкреслює необхідність інтервенцій у сфері ПЗПС, які пропонують більш здорові альтернативи для управління стресом.

Бар'єри у доступі до послуг з ПЗПС

Відсутність доступної інформації про безкоштовні послуги з охорони психічного здоров'я та фінансові обмеження, пов'язані з приватною психологічною підтримкою, є поширеними бар'єрами, що заважають підліткам дізнатися, куди звернутися за допомогою, як в Україні, так і в країнах, що приймають біженців. Однак підлітки-хлопці та молоді чоловіки стикаються з додатковими соціальними та культурними перешкодами, що заважають їм отримати доступ до послуг у сфері ПЗПС. Оскільки традиційні норми

Хочете дізнатися більше про потреби та виклики у сфері ПЗПС в СЦЄ?

Ознайомтеся з наступними звітами:

[Молодь про війну в Україні \(червень 2023 р.\)](#)

[«Тут класно, без сумніву... Але дім є дім»: Дослідження суб'єктивного благополуччя дітей та підлітків, які проживають у Польщі в умовах війни в Україні \(листопад 2023 р.\)](#)

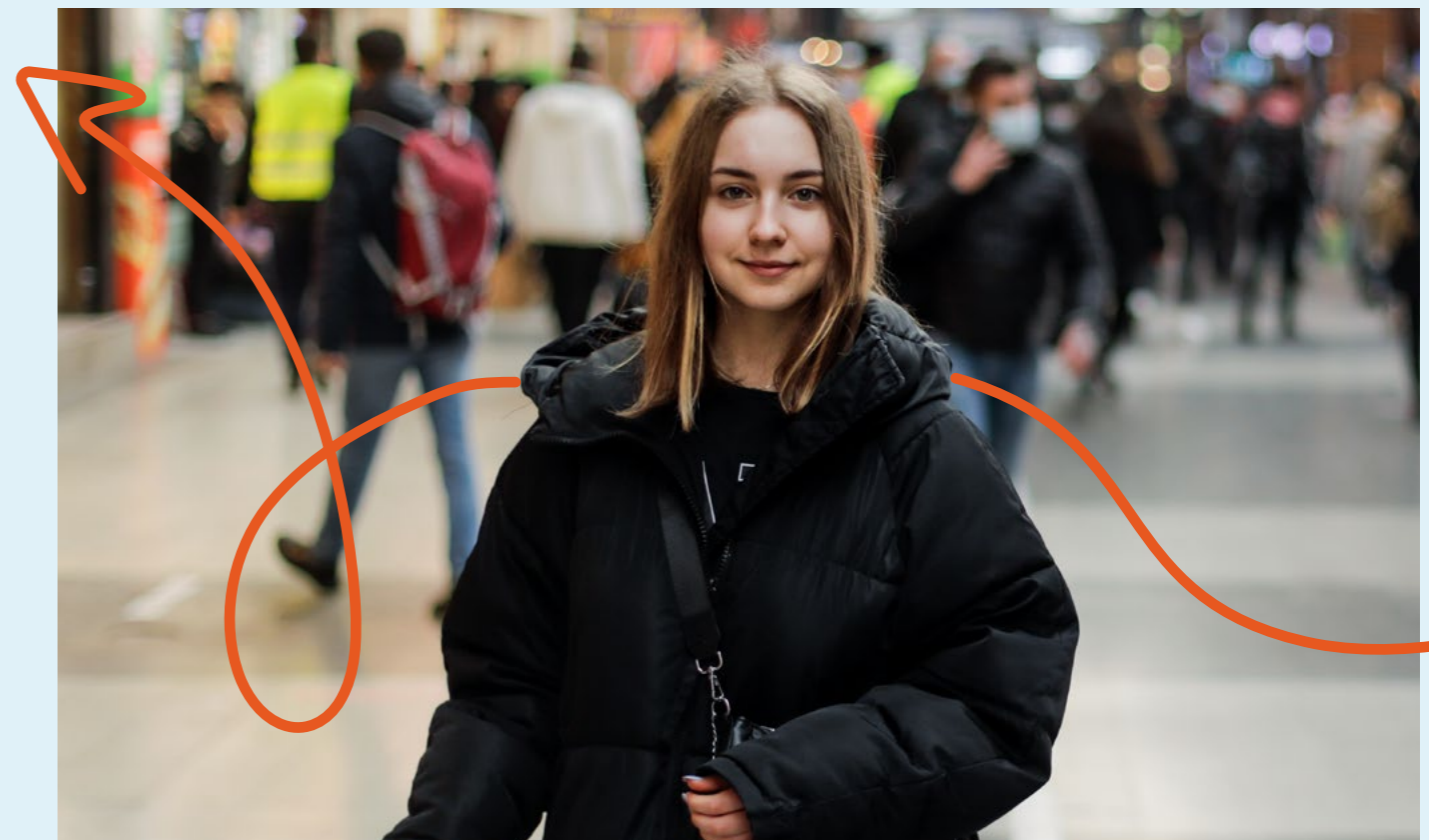
[Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії \(червень 2024 р.\)](#)

[Невидимі рани: Подолання проблем психічного здоров'я та підтримка підлітків та молодих чоловіків \(березень 2025 р.\)](#)

маскулітності не схвалюють вразливість та поведінку, спрямовану на пошук допомоги, багато хто придушує свої емоції, щоб не виглядати слабкими, тим самим посилюючи свою ізоляцію та небажання звертатися за психологічною допомогою.

Підліток дівчина на залізничному вокзалі в Бухаресті чекає на посадку на поїзд до Угорщини © Plan International / George Calin

D. Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права

Інтервенції Plan International та партнерів у сфері СРЗП у СЦЄ поєднували надання прямих послуг із просвітницькими заходами, що забезпечувало доступ дівчат, жінок та вразливих груп до необхідної допомоги та інформації навіть у політично обмежених умовах.

149 тис.

осіб охопили програми Plan International та партнерів у сфері СРЗП у СЦЄ.

Просвітницькі та освітні інтервенції надавали необхідну інформацію для підтримки переміщених осіб, біженців та приймаючих громад у розумінні їхніх СРЗП та доступі до ключових послуг. На початку діяльності прогрес в **Україні** був досягнутий завдяки інформаційно-просвітницьким семінарам з питань СРЗП, що поєднували відповідну до віку освіту з питань контрацепції, статевого дозрівання, менструального здоров'я, культури згоди та здорових стосунків. Розширення доступу до надійної інформації з питань СРЗП покращило знання та захищеність підлітків і молодих жінок, а також сприяло зменшенню стигматизації та просуванню гендерної рівності. Нещодавно заходи з підвищення обізнаності в Україні були інтегровані в програму **PALS** з метою зміцнення впевненості молоді та сприяння здоровому способу життя. Тим не менш, обидва підходи до підвищення обізнаності в Україні сприяли посиленню здатності ДПМ приймати обґрунтовані рішення щодо своїх СРЗП.

Заходи з підвищення обізнаності та освіти сприяли СРЗП і в приймаючих країнах. У **Молдові** та **Румунії** Plan International та партнери використовували модель «рівний-рівному» для навчання підлітків у сфері СРЗП. Участь підлітків у заняттях з СРЗП виявила несподіваний інтерес до тем, які спочатку вважалися другорядними. Заняття були особливо актуальними там, де підлітки майже не мали доступу до інформації про репродуктивне здоров'я. Крім того, в **Молдові** заняття з батьківства, що поєднували СРЗП та захист дітей як для приймаючих сімей, так і для сімей біженців, сприяли розвитку навичок для благополуччя сімей, допома-

гаючи батькам отримати всебічне розуміння гендерних аспектів здоров'я та прав.

У приймаючих країнах Plan International та партнери також розширили доступ до послуг у сфері СРЗП шляхом перенаправлення та надання прямих послуг. Наприклад, незважаючи на обмежувальну політику в **Польщі**, Plan International підтримувала перенаправлення до послуг з СРЗП українських біженців, особливо жертв ГЗН, а також комплексну сексуальну освіту (КСО) поза школою для підлітків-біженців за згодою батьків. Крім того, через одного з партнерів Plan International підтримала відкриття клініки для безпосередньої підтримки репродуктивного здоров'я як польських громадян, так і біженців.

У **Молдові** партнери надавали допомогу біженцям, а також учасникам з маргіналізованих верств населення, включаючи секс-працівників та наркозалежних, у вигляді тестування на ІПСШ, контрацепції та перенаправлення до спеціалізованих медичних закладів. Нещодавно ця робота була розширена і тепер включає моніторинг вагітності, гігієнічні набори та інформаційні сесії, орієнтовані на підлітків, включаючи дітей у тимчасових центрах розміщення, а також ромів та молодь.

Про підхід Plan International до СРЗП у СЦЄ

У країнах, де Plan International працює у СЦЄ, КСО залишається недоступною як у школі, так і поза нею, що позбавляє ДМП необхідної інформації та підтримки щодо їхніх СРЗП, сексуальності та стосунків. З початку роботи в регіоні Plan International та партнери заповнюють цю прогалину, підтримуючи підлітків, молодь та постачальників послуг, забезпечуючи доступ до своєчасних, відповідних віку та гендеру послуг та інформації щодо СРЗП.

У **Румунії** партнери забезпечили безпечний доступ до медичної допомоги для дівчат і жінок, включаючи аборти, ліки та направлення до фахівців. Доступ до послуг був ще більше покращений завдяки двом

гарячим лініям, включаючи одну для молоді та одну багатомовну, яка надає підтримку українською, англійською та російською мовами. У сільській громаді також було створено жіночий центр, який став безпечним місцем для членів громади, де можна отримати послуги з СРЗП та взяти участь у громадських ініціативах, спрямованих на поліпшення їхнього добробуту.

Інтервенції, спрямовані на соціальні норми, мали вирішальне значення для поліпшення доступу до СРЗП у маргіналізованих громадах. Наприклад, інтервенції, спрямовані на підвищення обізнаності про СРЗП серед підлітків ромської національності в **Молдові**, спричинили зміни в знаннях, ставленні та практиках, пов'язаних із СРЗП, серед

учасників проєкту. Хоча обговорення цих тем зазвичай вважається неприйнятним у ромських сім'ях, консультації з підлітками, батьками та фахівцями дозволили отримати схвалення громади, що призвело до підвищення обізнаності про СРЗП серед ДПМ ромської національності.

У **Румунії** заходи також сприяли зміні норм щодо СРЗП серед учасників у маргіналізованих громадах. Групові та індивідуальні сесії створили безпечне та інклюзивне середовище, яке заохочувало жінок ставити своє здоров'я на перше місце та ділитися порадами з іншими. Після сесій учасники повідомили, що відчувають себе більш поінформованими про СРЗП і все більше почуваються комфортно під час консультацій з питань СРЗП.

Молодий волонтер організації "Молодь для молоді" роздає засоби контрацепції та інформацію з сексуальної освіти на виставці Intimisfera © Youth for Youth

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International щодо СРЗП

Програми, що захищають СРЗП, залишаються дуже актуальними в СЦЄ, як показують дослідження Plan International: ^{xiv}

В **Україні** доступ до державних послуг у сфері СРЗП є обмеженим через **руйнування лікарень і клінік, обмеженість ресурсів та порушення роботи системи охорони здоров'я в цілому** з моменту ескалації війни. Також повідомлялося про проблеми з наданням екстреної контрацепції та клінічного лікування жертвам зґвалтування в районах поблизу лінії фронту або на самій лінії фронту через закриття аптек, пошкодження закладів та порушення ланцюгів постачання.

У **Польщі** нещодавнє **обмеження сексуальних і репродуктивних прав**, включаючи доступ до контрацепції та абортів, є основною перешкодою для доступу до послуг у сфері СРЗП як для біженців, так і для місцевих дівчат і жінок. Закон Польщі про аборти є одним з найсуворіших у ЄС. Багато дівчат у Польщі отримують мало або взагалі не отримують інформації про безкоштовні послуги у сфері СРЗП ні від уряду, ні від неурядових організацій.

У **Румунії** доступ до послуг у сфері СРЗП обмежується **консервативними поглядами, бюрократичними перешкодами та недофінансованою системою охорони здоров'я**. Незважаючи на те, що аборти є законними до 14 тижнів, багато лікарів відмовляються проводити їх у державних клініках або надавати направлення. З 2021 року послуги у сфері СРЗП також зазнають труднощів, оскільки румунський уряд припинив фінансування субсидій на контрацептиви та статеве виховання, що призвело до закриття клінік.

Перешкоди для маргіналізованих груп

Згідно з дослідженням Plan International, маргіналізовані групи стикаються з конкретними проблемами в доступі до інформації та послуг у сфері СРЗП в Україні та Румунії. В **Україні** маргіналізовані групи, зокрема **дівчата з ромської громади**, вважають, що фінансові обмеження є додатковою перешкодою для отримання послуг у сфері СРЗП. Вони також більш вразливі до втрати і без того обмеже-

них послуг у сфері СРЗП через недостатню обізнаність про доступні для них безкоштовні послуги.

Аналогічно, в **Румунії** існує значна дискримінація та маргіналізація груп, таких як **біженці, роми, ЛГБТКІ+, сільське населення та особи з інвалідністю, в сфері СРЗП**. Хоча організації громадянського суспільства (ОГС) та НУО в Румунії пропонують послуги для цих груп, багатьом з них бракує цільових програм для подолання глибоко вкоріненої та системної дискримінації вразливих груп населення.

Джерела інформації про СРЗП

За словами підлітків-дівчат в **Україні**, а також тих, хто навчається за українською системою онлайн-освіти в **Польщі та Румунії, сексуальна освіта** вводиться пізно, зазвичай коли учні мають вік від 13 до 14 років. Результати дослідження Plan International показують, що хоча ця прогалина в КСО існувала ще до ескалації війни, з того часу вона поглибилася через труднощі з наданням якісної КСО в режимі онлайн. У Польщі дівчата-біженки також повідомляли про обмеження у наданні КСО, а старші підлітки заявляли, що взагалі не мали занять з СРЗП з моменту переходу на іншу систему освіти. У Румунії наразі КСО для молоді в румунських державних школах практично не проводиться.

З огляду на обмежену КСО, яку отримують підлітки, основними джерелами інформації для дівчат є їхні **матері або жінки, які доглядають за ними**. Однак деякі дівчата стикаються з замовчуванням цієї теми вдома і не завжди відчують себе комфортно, розпочинаючи такі розмови. Інші пояснювали, що жінки, які здійснюють догляд, обмежені в часі для обговорення цих питань з моменту ескалації війни в Україні. Хлопці в **Україні** також отримують інформацію неформально, а не через офіційні канали, і стикаються з відсутністю доступу до адекватної інформації про СРЗП.

Вплив стереотипів і норм щодо сексу та сексуальності

Роль **опікунів та сім'ї** у сприянні доступу до точної інформації про СРЗП та якісних послуг може бути вирішальною. Однак опікуни з переміщених сімей можуть не наважуватися звертатися за професійною

Молоді люди беруть участь у навчанні «рівний-рівному» з питань СРЗП у Румунії © Youth for Youth

допомогою для дівчат через негативне ставлення до послуг у сфері СРЗП. Крім того, здоров'я та благополуччя підлітків можуть постраждати, якщо сексуальна освіта лише підсилює **шкідливі стереотипи та норми щодо сексу та сексуальності**.

Зокрема, в **Румунії** через вплив соціальних медіа та порнографії поширена дезінформація про секс. Труднощі в доступі до СРЗП також відображають дедалі більш консервативні гендерні норми в румунському суспільстві. Домінування традиційних поглядів на контрацепцію, аборти та гендерні ролі є результатом впливу релігійних інституцій, які використовують зовнішнє фінансування для впливу на законодавство та державну політику.

Хочете дізнатися більше про потреби та виклики в сфері СРЗП у СЦЄ?

Ознайомтеся з наступними звітами:

[Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії \(червень 2024 р.\)](#)

[Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права в Румунії: Поточний стан та майбутні тенденції \(серпень 2024 р.\)](#)

Е. Гендерно зумовлене насильство

Програми Plan International та партнерів щодо ГЗН в СЦЄ еволюціонували від початкового інформування до фокусування на гендерних нормах з метою зменшення поширеності ГЗН, одночасно надаючи пряму підтримку жертвам ГЗН.

87 тис.

людей охопили програми Plan International та партнерів щодо ГЗН в СЦЄ.

Надання інформації Plan International та партнерами підвищило обізнаність учасників проєкту про ризики ГЗН. На початку діяльності в **Україні** разом з партнерами було проведено масштабні інформаційні кампанії та семінари. Партнери використовували такі інструменти, як «Щоденник впевненості» та молодіжні медіапроєкти, наприклад «ДеТоксік Шоу»^{xv}, які охопили тисячі підлітків у прифронтових та постраждалих від конфлікту регіонах. Ці зусилля покращили знання молоді про ризики ГЗН, зміцнили їхні особисті кордони та заохотили до пошуку допомоги.

У **Румунії** інтегровані інтерактивні заходи також допомогли молоді критично підійти до складних питань. Поступовий перехід від табу і сорому до активної цікавості та обізнаної дискусії дозволив учням засвоїти інформацію про повагу, згоду та самосвідомість. Вони не тільки запам'ятали точну інформацію про сексуальне здоров'я, анатомію та запобігання насильству, але й поділилися нею з однолітками та друзями, поширивши вплив проєкту за межі класу.

У той час як онлайн-кампанії та інформаційні матеріали підвищили обізнаність про доступні ресурси в країнах перебування, розширення послуг для жертв ГЗН з боку Plan International та партнерів забезпечило їх захист і безпеку. Наприклад, у **Молдові** та **Румунії** партнери Plan International надали притулок та безпечні місця для жінок, які пережили насильство, забезпечивши їм захист і гідність у кризовий період. Юридична підтримка та консультування також забезпечили жінкам і дівчатам відновлення автономії та безпеки в Румунії. Ці послуги враховували потреби різних груп: тоді як жінки-біженки та мігрантки отримували

допомогу з урахуванням культурних особливостей, особи з інвалідністю та інші вразливі групи також скористалися індивідуальними заходами з забезпечення доступності, які гарантували їхній захист. Нарешті, ще одна ініціатива в **Румунії** підтримала сесії з нарощування потенціалу для працівників у сфері домашнього насильства, щоб поглибити їхні знання з таких тем, як обмежувальні накази, послуги з боротьби з насильством щодо жінок та стандарти підтримки.

Крім того, минулого року в СЦЄ Plan International започаткувала програму, спрямовану на гендерні норми, щоб зменшити поширеність ГЗН. В **Україні** реалізація програми «Чемпіони змін» (ЧЗ) охопила понад 500 підлітків та молоді, сприяючи накопиченню знань про гендерну рівність, оскарженню шкідливих норм та зміцненню лідерських та адвокаційних навичок. Докази свідчать, що програма призвела до позитивних змін у поведінці, підвищення обізнаності про гендерну нерівність та активної участі молоді в ініціативах громади.

Аналогічно, в **Румунії** в рамках заходів також було залучено чоловіків і хлопців до інформаційних кампаній, просування позитивних рольових моделей та боротьби зі суспільними уявленнями, що сприяють насильству. У **Польщі** програми щодо ГЗН також перейшли від управління надзвичайними випадками та надання правової допомоги до більш широкої стратегії профілактики, з більш глибоким залученням до гендерної рівності для довгострокового зменшення ГЗН. Таким чином, ці ініціативи в Україні, Польщі та Румунії відповідають регіональним цілям щодо усунення першопричин та зміцнення стійкості громади до ГЗН.

Про програму ЧЗ

Програма ЧЗ від Plan International має на меті сприяти гендерній рівності через залучення молоді. Програма, яка діє в 41 країні, спрямована на розширення прав і можливостей дівчат та залучення хлопців до визнання і боротьби зі шкідливими, негативними проявами маскулітності, які підтримують дискримінацію та нерівність.^{xvi}

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International щодо ГЗН

Як показують дослідження Plan International, програми, спрямовані на розширення заходів реагування на ГЗН для вразливих груп, включаючи дівчат-підлітків, ЛГБТКІ+ спільноти та біженців, залишаються дуже актуальними в СЦЄ.^{xvii}

Загроза ГЗН для дівчат-підлітків

Дівчата-підлітки в СЦЄ стикаються з різними ризиками, пов'язаними з безпекою, включаючи ГЗН вдома, в Інтернеті та в громадських місцях. У країнах, де Plan International проводила дослідження, а саме в **Україні**, **Польщі** та **Румунії**,⁶ дівчата віком від 10 до 19 років висловили сильний страх перед СЕН та повідомили про побоювання щодо зґвалтування та інших форм сексуального насильства.

Наприклад, дівчата в **Україні** іноді висловлювали більшу стурбованість щодо сексуального насильства, ніж щодо безпеки, спричиненої самою війною. У **Румунії** та **Польщі** дівчата повідомили про тривожний рівень сексуальних домагань як в реальному житті, так і в Інтернеті, причому багато хто з них, здається, сприймає ці випадки як норму. Дівчата повідомили, що для безпеки вони змінюють свою поведінку, уникаючи прогулянок увечері та наодинці.

У **Польщі** дівчата повідомили про **сексуальні домагання в Інтернеті**, такі як «catfishing» (видавання себе за підлітка) з боку дорослих чоловіків, отримання небажаних оголених фотографій, прохання надіслати інтимні фотографії та поширення відвертих фотографій без згоди. В **Україні** низький рівень батьківського контролю, пов'язаний із наслідками війни та обмеженими знаннями опікунів у сфері кібербезпеки, збільшив ризик підлітків стати жертвами СЕН, шахрайства з грошима та інших онлайн-загроз.

ГЗН та небезпека в публічних місцях

Згідно з дослідженням Plan International, підлітки з України, які проживають у **Румунії** та **Польщі**,

стикаються з високим рівнем **сексуальних домагань та насильства в публічних місцях**. Зокрема, вони стають свідками публічної мастурбації дорослих чоловіків, вульгарних коментарів, зйомки в публічних місцях без згоди, а також сексуального насильства. Дівчата-біженки в Румунії та Польщі також повідомляли про домагання з боку хлопців і чоловіків через їхню національність, що показує, як їхній статус біженців може зробити їх мішенню для хижих осіб.

Дівчата та молоді жінки, які беруть участь у проєкті «Безпечніші міста» в **Польщі**, також підкреслили, що вони часто відчують загрозу або небезпеку в публічних місцях через гендерну дискримінацію та нерівну динаміку влади між чоловіками та жінками. Враховуючи, що 43% молодих жінок у Польщі стикалися принаймні з одним випадком домагань у публічному місці до досягнення 18-річного віку, учасниці проєкту висловили розчарування, відчуваючи, що вони повинні брати на себе особисту відповідальність за власну безпеку.⁷

Норми, пов'язані з ГЗН

Результати дослідження Plan International також показують, що дівчата-підлітки повідомляли про специфічне розуміння **установок, що звинувачують жертву**, а відсутність захисту з боку поліції та справедливості для тих, хто пережив насильство, часто пов'язана з небажанням повідомляти про злочини в поліцію. Деякі дівчата самі повторюють такі установки, що свідчить про те, що вони внутрішньо прийняли наративи, які не визнають роль кривдника як причину сексуального насильства, що змушує їх думати, що інші будуть звинувачувати їх у насильстві, якого вони зазнали.

Хоча ескалація війни в Україні призвела до того, що підлітки відчули посилення традиційних гендерних ролей, є також ознаки того, що порушення «нормального» життя сприяло деяким змінам у гендер-

6 Хоча Plan International також працює в Молдові, дослідження проводилося лише в Україні, Польщі та Румунії. Однак ризики для безпеки, з якими стикаються дівчата в Молдові, є подібними.

7 У рамках проєкту було досліджено досвід дівчат і молодих жінок у публічних місцях, зокрема тих, які належать до маргіналізованих груп, таких як етнічні та культурні меншини, мають різний міграційний статус, включаючи біженців, належать до ЛГБТКІ+ спільноти, мають інвалідність, а також дівчат і молодих жінок кольорової раси.

Молоді люди беруть участь у воркшопі «Safeteen» в Україні © Plan International

них ролях та установках. В **Україні, Польщі та Румунії** дівчата-підлітки продемонстрували значну обізнаність щодо гендерних очікувань суспільства та того, як вони впливають на вибір і досвід, доступні як дівчатам, так і хлопцям.

Аналогічно, деякі молоді жінки та дівчата-підлітки, які брали участь у дослідженні Plan International щодо відбудови та відновлення України у 2023 році, сподівалися, що цей процес стане **каталізатором для подолання традиційних гендерних ролей**. Хоча підлітки-хлопці та молоді чоловіки загалом були більш зневажливими до гендерних питань, дослідження та програми, що стосуються впливу війни на гендерні норми та маскуліність, можуть допомогти запобігти ГЗН та посиленню шкідливих гендерних стереотипів під час відновлення країни.

Підвищений ризик для маргіналізованих груп У **Польщі** дані Plan International показують, що маргіналізовані групи стикалися з підвищеним ризиком ГЗН, а дівчата та молоді жінки з перехресними вразливостями зазнавали більшої небезпеки:

- Дівчата та молоді жінки з **етнічних меншин**, включаючи ромів, стикаються з перехресною дискримінацією за етнічною приналежністю та гендером, а також з підвищеним ризиком домагань та насильства в публічних місцях через расові стереотипи та упередження.
- Дівчата та молоді жінки, які є **біженками**, стикаються з підвищеним ризиком для своєї безпеки через мовні бар'єри, культурну ізоляцію та дискримінацію. Сюди входить дискримінація в

школах, публічних місцях, а також ненависницькі висловлювання в Інтернеті та в реальному житті.

- Дівчата та молоді жінки з **ЛГБТКІ+** спільноти стикаються з проблемами безпеки, пов'язаними з гомофобією, трансфобією та ГЗН, а також зазнають ізоляції та домагань у публічних місцях, що впливає на їхнє почуття безпеки та добробут.

Хочете дізнатися більше про потреби та виклики ГЗН у СЦЄ?

Ознайомтеся з наступними звітами:

[Молодь про війну в Україні](#)
(червень 2023 р.)

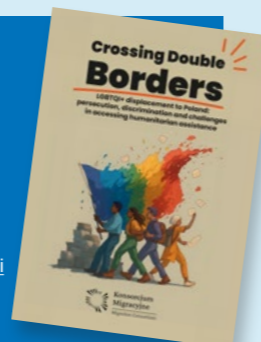
[Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії](#)
(червень 2024 р.)

[Безпечніші міста для дівчат – рекомендації щодо політики для більш безпечної Польщі: Боротьба з гендерно-зумовленим насильством у публічних місцях.](#) (Вересень 2024 р.)

[Перетин подвійних кордонів – переселення ЛГБТКІ+ до Польщі: Переслідування, дискримінація та проблеми з доступом до гуманітарної допомоги](#) (червень 2025 р.)

Ф. Освіта

Освітні програми Plan International та її партнерів у СЦЄ забезпечили безперервний доступ до якісної освіти попри конфлікт, переміщення населення та системні виклики. Продовження освіти також сприяло інтеграції переміщених ДПМ та ДПМ-біженців у їхні нові громади.

1,1 млн

людей охопили **освітні програми** Plan International та партнерів у СЦЄ.

партнери забезпечили дітям 5-11 класів безперервний доступ як до формальних, так і до альтернативних можливостей навчання. Незважаючи на постійні перешкоди, спричинені конфліктом, було реалізовано комплексний пакет додаткових занять з основних предметів. Заняття з логопедами також були спрямовані на задоволення індивідуальних потреб у навчанні та сприяли загальному розвитку дітей.

Забезпечення партнерами необхідним обладнанням та відновлення шкіл також покращили доступ до якісних освітніх послуг в Україні. Наприклад, партнери встановили 13 точок доступу до води, що забезпечило школи та дитячі садки в Миколаївській області доступом до питної води, а отже, покращило доступ до освіти. Крім того, відновлення шкіл у Черкаській, Хмельницькій, Кіровоградській та Вінницькій областях покращило умови навчання та залучення учнів, особливо в сільській місцевості. Значне поліпшення навчального середовища для дітей та впровадження нових освітніх інструментів і цікавих заходів підвищили їхню мотивацію та залученість. Таким чином, заходи партне-

З початку діяльності Plan International в Україні різні дистанційні та очні форми навчання, включаючи додаткові заняття, корекційне навчання та позакласні заходи, забезпечили продовження навчання ДПМ в умовах постійних перешкод. Співпраця Plan International з Міністерством освіти зміцнила стійкість системи, а безпечні місця в притулках забезпечили дітям можливість навчатися в безпечному середовищі. Нещодавно

Учитель проводить урок у підвалі дитячого садка на Харківщині © Words Help / Георгій Іванченко

Українська молодь бере участь у занятті з робототехніки в молодіжному центрі в Бухаресті © Plan International

рів в Україні підкреслюють важливість підтримки інфраструктури для зміцнення стійкості освітніх послуг.

У країнах, що приймають біженців, продовження освітніх та соціальних заходів забезпечило безпечні місця для ДПМ-біженців. У **Молдові** та **Румунії** офіційні та альтернативні освітні заходи допомогли відновити відчуття нормальності для сімей біженців. Громадські центри та освітні хаби з комп'ютерними класами дали змогу дітям, які продовжують навчання за українською системою освіти, навчатися дистанційно в структурованому середовищі. Така організація також полегшила життя батькам, які інакше мали б організувати онлайн-навчання своїх дітей вдома. Зрештою, комп'ютерні класи не тільки сприяли розвитку цифрової освіти, а й давали дітям відчуття нормальності.

У **Польщі** заходи, спрямовані на підвищення самовпевненості, регулювання емоцій та соціальну активність у дітей, призвели до очевидних змін у поведінці та ставленні учасників. Наприклад, заняття з театрального мистецтва, йоги та лідерства сприяли задоволенню психосоціальних та розвивальних потреб учасників, надаючи їм відчуття стабільності, приналежності та самовираження в умовах тривалого переміщення. Поєднання занять з мистецтва, фізичних вправ та рефлексії сприяло їхньому емоційному благополуччю та соціальній реінтеграції.

Зрештою, мовні курси активно сприяли інтеграції ДПМ-біженців у приймаючих країнах. Наприклад, у **Польщі** широкий спектр методів, що застосовували партнери Plan International, включаючи інтеграцію практик СоцЕН, сприяв благополуччю та взаєморозумінню, одночасно посилюючи інтеграцію в класах. Міжкультурні дискусійні клуби та змішані заходи також створили можливості для інтеграції, що виходили за межі початкового обсягу.

Подібним чином, у **Молдові** прискорена освітня програма, що включала вивчення румунської мови, дозволила задовольнити нагальні та короткострокові потреби ДПМ, які постраждали від кризи. Вона допомогла їм знову звикнути до класу та процесу формального навчання, одночасно пропонуючи неформальні заходи, спрямовані на зміцнення компетенцій СоцЕН. Прийнята Міністерством освіти та науки, програма зараз слугує основним ресурсом для молдовських шкіл, які приймають учнів-біженців.

У **Румунії** мовні курси, підтримані Plan International та партнерами, також сприяли покращенню результатів інтеграції дітей та підлітків. Деякі з них досягли рівня володіння мовою, як рідною, і поступово почали спілкуватися з румунськими однолітками поза класом. Хоча ці заходи дозволили біженцям вступити до румунських шкіл, деякі підлітки навіть висловили бажання продовжити здобувати вищу освіту в Румунії.

Що ми дізналися завдяки дослідженню Plan International у сфері освіти

ДПМ в Україні, а також ті, хто зараз проживає в Польщі, Румунії та Молдові, після ескалації війни зіткнулися з перебоями в навчанні. Оскільки багато хто зазнав перебоїв у навчанні через COVID-19, дослідження Plan International показує, що програми, які забезпечують безперервну якісну освіту, залишаються дуже актуальними в СЦЄ.^{xviii}

Безпечні ризики, пов'язані з очним навчанням в Україні

В **Україні** постійні проблеми, спричинені необхідністю шукати укриття, впливають на здатність підлітків відвідувати школу, отримувати стабільну освіту та поглиблюють їхнє відчуття незахищеності в шкільному середовищі. Згідно з дослідженням Plan International, дівчата-підлітки в Україні підкреслили, що безпосередня загроза обстрілів, яка ставить під ризик їхню фізичну безпеку, накладає негативний відбиток на їхній освітній досвід.

Хоча підлітки висловлювали занепокоєння щодо ризиків очного навчання, школи в західній і центральній частинах України знову відкрилися з додатковими заходами безпеки. Однак, незважаючи на будівництво нових або зміцнення існуючих бомбосховищ, школи часто **стикаються з труднощами у забезпеченні безпечних очних занять** через обмежену місткість бомбосховищ.

Онлайн-навчання не є кращим варіантом

Хоча підлітки в Україні почуваються безпечніше вдома, ніж у школі, вони підкреслюють важливість **безпосередньої взаємодії для навчання та соціалізації**. Підлітки, які постраждали від війни, незалежно від віку, статі та країни, висловлюють бажання повернутися до школи, знову побачити своїх однокласників і відчуття «нормальності».

Українська молодь також висловила своє незадоволення онлайн-навчанням, відзначаючи зниження рівня викладання та результатів навчання, низький

Діти навчаються на уроці в одній із лабораторій EduTech у Молдові © Amicii dei Bambini

моральний дух та зростаючі труднощі в підтримці мотивації та зосередженості на навчанні. Оскільки онлайн-освіта значною мірою залежить від доступу до пристроїв, електроенергії та інтернету, часто необхідний більш гнучкий підхід до виконання завдань, коли учні не мають постійного доступу.

Інтеграція в нові освітні системи в країнах перебування

Дослідження Plan International показують, що мовний бар'єр є основною перешкодою для інтеграції підлітків у нові освітні системи. У **Польщі** підручники та матеріали не були адаптовані для забезпечення доступу українських учнів. Оскільки вони також часто відвідують онлайн-заняття в своїх українських школах, щоб продовжувати навчання в українській системі, збільшене навантаження на учнів з України зменшує їхню відвідуваність польських шкіл та участь у позашкільних заходах.

Про подібні проблеми повідомлялося і в **Румунії**. З 1 травня 2023 року підлітки-біженці з України повинні бути зареєстровані в національній системі освіти, щоб мати право на фінансову допомогу. Однак без достатніх мовних навичок підлітки не можуть відвідувати заняття. Тому багато хто з них повідомив, що продовжує дистанційне навчання в Україні, що може ще більше ізолювати їх від регулярних соціальних взаємодій у приймаючій громаді.

Однак можливості для інтеграції існують. Ті, хто відвідує польську школу, повідомили, що, хоча вони стикаються з багатьма проблемами, навчання забезпечує певну рутину, а також можливості вивчати польську мову та налагоджувати **соціальні зв'язки з однолітками**. Групові завдання та позакласні заходи були корисними для польських та українських учнів у налагодженні зв'язків та створенні міцних взаємин. Учні-біженці також цінують підтримку, яку надають деякі польські вчителі та українські міжкультурні асистенти.

Необхідність інтегрувати заходи з ПЗПСП у освіту

Згідно з дослідженням Plan International, в **Польщі** відсутність психолого-педагогічної підтримки для учнів з України була однією з найважливіших проблем, що спостерігалися на початку ескалації війни. Хоча працівники шкіл усвідомлювали потенційну травму, з якою стикаються біженці, вони визнали необхідність розвитку своїх навичок, зокрема **діагностики та реагування на складні емоції, а також розпізнавання ситуацій, які загрожують емоційній безпеці учнів** або вимагають спеціалізованих заходів. Окрім підготовки вчителів, асистенти з міжкультурних питань також відіграли важливу роль у забезпеченні емоційної безпеки, допомагаючи учням впоратися з культурними відмінностями, підтримуючи освітні процеси та сприяючи взаємодії з батьками.

Дівчинка з новим рюкзаком, наданим партнером Plan International у Молдові © Plan International

Хочете дізнатися більше про освітні потреби та виклики в СЦЄ?

Ознайомтеся з наступними звітами:

[Школи з культурним розмаїттям \(серпень 2022 р.\)](#)

[Молодь про війну в Україні \(червень 2023 р.\)](#)

[«Тут класно, без сумніву... але дім є дім»: Дослідження суб'єктивного благополуччя дітей та підлітків, які проживають у Польщі в умовах війни в Україні \(листопад 2023 р.\)](#)

[Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії \(червень 2024 р.\)](#)

Ключові міжгалузеві висновки

А. Гендер та інклюзивність

Незважаючи на запуск інноваційних проєктів та партнерство з організаціями, що спеціалізуються на гендерних питаннях, на початку своєї гуманітарної діяльності Plan International зіткнулася з труднощами у впровадженні свого гендерно-трансформаційного підходу в СЦЄ. Ця прогалина була особливо очевидною на етапі розробки проєктів із партнерами, коли, з огляду на гуманітарні потреби, не було повністю зрозуміло значення гендерно-трансформаційних підходів. В результаті початкові програмні зусилля були зосереджені переважно на задоволенні гендерно-специфічних потреб учасників проєкту, а не на вирішенні гендерних питань та нерівності у розподілі влади.

Про гендерно-трансформаційний підхід Plan International

Гендерно-трансформаційний підхід Plan International спрямований на усунення першопричин гендерної нерівності та переформатування нерівного розподілу влади. Стратегія Plan International сприяє критичному осмисленню, переосмисленню та оскарженню гендерних норм, одночасно оскаржуючи розподіл ресурсів та ролей на основі гендеру. Через створення сприятливої політичної, бюджетної та інституційної бази для гендерної рівності, підхід спрямований на захист прав дівчат та жінок, подолання бар'єрів, з якими вони стикаються, та задоволення їхніх потреб.^{xix}

Однак до 2025 року відбулося значне поліпшення, і більшість проєктів у портфелі СЦЄ відповідають критеріям гендерної трансформації. Приклади заходів у приймаючих країнах демонструють, що гендерна динаміка все частіше враховується. Хоча більшість оцінених заходів були визнані «гендерно-орієнтованими», деякі з них, зокрема гаряча лінія з питань СРЗП у Румунії, досягли стандартів «гендерної трансформації». Аналогічно, в Україні реалізація програми ЧЗ та інших ініціатив відображає прихильність принципам гендерної трансформації. Наприклад, завдяки заходам щодо ГЗН, спрямованим на молодих активісток та молодіжні/феміністичні ОГС, Plan International та партнери посилювали залучення молоді до розвитку феміністичного лідерства в громадах. Це відповідає меті Plan International щодо посилення впливу дівчат та молодих жінок на рішення, які їх стосуються, а також шляхом набуття ними знань, впевненості, навичок та доступу до ресурсів і контролю над ними.^{xx}

Хоча наміри щодо трансформації гендерних відносин посилювалися, операціоналізація в СЦЄ все ще потребує посилення в частині застосування Маркера гендерної трансформації (МГТ) Plan International на всіх етапах проєктного циклу. Продовження розвитку потенціалу персоналу щодо використання МГТ забезпечить більш систематичне впровадження гендерних принципів та надасть персоналу і партнерам необхідні інструменти для ефективного застосування маркера на всіх етапах реалізації програм.

У СЦЄ включення меншин та учасників з інвалідністю іноді було складним завданням у деяких інтервенціях. У кількох випадках в Україні та приймаючих країнах включення меншин призвело до виключення інших вразливих груп з активностей. Там, де

Дівчинка на роздачі рюкзаків, організованій партнером Plan International у Молдові © Plan International

меншини обмежувалися ВПО та біженцями, групи, включаючи ЛГБТКІ+ та етнічні спільноти, не отримували цільової підтримки. Аналогічно, випадок розподілу гуманітарної допомоги в Україні продемонстрував деякі важливі уроки щодо доступності для учасників з інвалідністю, висвітливши такі виклики, як фізична недоступність місць реєстрації та отримання допомоги, відсутність транспорту для осіб з обмеженою мобільністю та довгі черги. Ці приклади підкреслюють важливість розробки комплексних стратегій інклюзії в усіх проєктах для забезпечення ефективної інтеграції всіх меншин у проєкти.

Незважаючи на ці кілька прикладів, більшість заходів у СЦЄ показують, що ретельні оцінки дозволили

реалізувати інклюзивні заходи для маргіналізованих груп. Наприклад, у Польщі робота з вразливими сім'ями біженців у рамках гуманітарних заходів була покращена завдяки розробленому партнерами опитувальнику для оцінки вразливості окремих осіб та сімей з метою надання індивідуальної підтримки. В рамках інтервенції з питань СРЗП у Румунії гендерний аналіз оцінив бар'єри, з якими стикаються жінки та дівчата, особливо роми, включаючи дискримінацію та обмежену здатність приймати рішення. Це дозволило створити інклюзивне середовище, розширити права та можливості жінок та дослідити гендерну динаміку. Аналогічно, впровадження оцінки вразливості в іншому проєкті в Румунії допомогло ідентифікувати вразливих учасників.

В. Орієнтація на молодь

До середини 2023 року програма Plan International «Реагування на гуманітарну кризу в Україні» мала прогалини в програмах, орієнтованих на молодь. Незважаючи на ентузіазм партнерів щодо залучення молоді, було виявлено відсутність чіткості та можливостей щодо того, як реалізувати підходи, орієнтовані на молодь, оскільки вони не були підготовлені до втілення принципів залучення молоді на практиці. В результаті Plan International змінила свій підхід на **цілеспрямоване залучення молоді**,

налагодивши зв'язки з молодими людьми та надавши їм безпечний простір для вираження своїх потреб і пріоритетів.

Поворотним моментом стало оприлюднення програмного документа **«Молодь про війну в Україні – посилення голосу молоді для відбудови та відновлення України»^{xxi}** на засіданні Ради ЄС високого рівня в Стокгольмі в червні 2023 року. Ця стратегічна ініціатива з адвокації підняла перспективи молоді на

політичний рівень, продемонструвавши прихильність до врахування голосу молоді у плануванні відновлення. Подальший молодіжний захід у Києві в листопаді 2023 року ще більше підкріпив цю тенденцію, надавши молоді платформу для безпосереднього спілкування з урядовцями, громадянським суспільством та партнерами проєкту.

Протягом 2024 року Plan International продовжувала співпрацювати з молоддю через ініціативи з адвокації. Співробітники Plan International в СЦЄ разом із двома молодими українськими активістками з українських партнерських організацій взяли участь у Європейському гуманітарному форумі в Брюсселі. Це дозволило двом молодим активісткам поспілкуватися з особами, що приймають рішення, зокрема з заступником міністра охорони здоров'я України та високопоставленими представниками Європейського Союзу. Plan International також організувала вебінар, присвячений рішенням, запропонованим молоддю для вирішення пріоритетних завдань в Україні, щоб почути від молодих українських активістів про їхні поточні потреби, пріоритети та виклики, пов'язані з гуманітарним реагуванням на кризу в Україні.^{xxii}

Звіт Plan International за 2024 рік **«Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії»^{xxiii}** також сприяв поширенню думок дівчат-підлітків та молоді, які постраждали від війни в Україні, щодо ключових питань, зокрема постійної небезпеки, психологічної підтримки та психічного здоров'я, впливу перебоїв у навчанні та обмеженого доступу до СРЗП. Презентація звіту відбулася напередодні Конференції з питань відбудови України в Берліні за участю трьох молодих активісток з України. Цей форум дав їм можливість звернутися до німецького громадянського суспільства та осіб, що приймають рішення, з приводу своїх пріорите-

С. Актуальність

Партисипативні підходи відіграли важливу роль у встановленні актуальності інтервенцій у різних програмних сферах. В Україні та країнах, що приймають біженців, адаптація інтервенцій з урахуванням відгуків учасників була вирішальною для забезпечення їх актуальності. Оскільки партисипативний підхід, заснований на потребах, дозволяє учасникам відчувати себе господарями процесу та враховувати потреби як біженців, так і приймаючих громад, він може сприяти соціальній згуртовано-

сті та рекомендацій щодо майбутнього України, а також зустрітися з членами німецького парламенту, Міністерства закордонних справ Німеччини та Міністерства економічного співробітництва та розвитку.

З 2025 року Plan International значно поглиблює свою увагу до молоді в рамках портфеля СЦЄ, стратегічно переходячи від залучення через ініціативи з адвокації до більш структурованого та партисипативного підходу. Ця еволюція проявляється в декількох ініціативах, серед яких:

- Контекстуалізація та безпосереднє впровадження програми ЧЗ в Україні, яка інтегрує гендерну рівність та розширення прав і можливостей молоді.
- Надання семи міні-грантів партнерам, очолюваним молоддю, в Польщі для боротьби з гендерним насильством та просування гендерної рівності через ініціативи, орієнтовані на молодь, на національному рівні.
- Продовження співпраці з партнерами через молодих однолітків-наставників у Румунії для проведення сесій з підвищення обізнаності підлітків про СРЗП та КСО.

Однак, незважаючи на ці досягнення, Plan International має систематизувати свій підхід до молоді та залучати її як агентів змін, а не як учасників. Тому необхідна розробка чіткої стратегії для реалізації зобов'язань Plan International щодо молоді в СЦЄ. Це не тільки дозволить задовольнити потреби найуразливіших груп, але й забезпечить виокремлення Plan International серед численних НУО в регіоні.

Досвід інтервенцій у країнах, що приймають біженців, показав, що поєднання методів реалізації, адаптивності та пріоритетності як потреб біженців, так і місцевих громад підвищило актуальність інтервенцій для ДПМ та їхніх сімей з обох громад.

Кілька механізмів дозволили Plan International та партнерам залучитися до розробки та впровадження партисипативності в СЦЄ та підвищити релевантність інтервенцій. Наприклад, у **Молдові**

релевантність була підкріплена в процесі розробки та діяльності завдяки безперервності інтервенції та близькості до її учасників. Оцінка потреб була ітеративною, поєднуючи офіційні консультації з постійним спостереженням та неформальними каналами зворотного зв'язку, такими як батьківські групи, зустрічі громади та онлайн-комунікація. У **Польщі** заходи також формувалися на основі постійних консультацій з дітьми, підлітками, опікунами та працівниками, які безпосередньо працюють з ними. Партнери використовували **опитування**,

D. Ефективність

У СЦЄ підхід Plan International, **орієнтований на партнерів**, виявився сприятливим для підвищення ефективності всіх інтервенцій, оскільки він дав змогу спільно вирішувати проблеми під час реалізації проєктів. Приклади інтервенцій у СЦЄ демонструють, що, хоча Plan International послідовно демонструє високий рівень реагування та адаптивності до потреб своїх партнерів протягом усього проєкту, спільні зусилля з вирішення проблем та врахування організаційних можливостей партнерів підвищили загальну ефективність та сприяли взаємній довірі.

Крім того, приклади інтервенцій у приймаючих країнах демонструють, що партнери проявили високу адаптивність, коригуючи графіки реалізації, змінюючи умови та перерозподіляючи бюджети в разі необхідності. Наприклад, у **Румунії** ефективність була тісно пов'язана з співпрацею, заснованою на довірі. Щомісячні зустрічі вважалися конструктивними, оскільки давали можливість відкрито обговорювати питання. У **Польщі** ефективність також формувалася завдяки балансу між контролем та оперативною гнучкістю. Щомісячні зустрічі для звітування дозволили Plan International ретельно

E. Сталість

У СЦЄ сталість досягала найвищого рівня там, де заходи були інтегровані в **інституційні системи, організаційні процедури або практики громади**. Таким чином, найтривалішими результатами

фокус-групи та неформальне спілкування, щоб визначити пріоритети та адаптувати сесії відповідно до відгуків учасників. З огляду на характер проєктів та тісні відносини з громадами, партнери в основному поклалися на усне спілкування для оцінки потреб. У Молдові та Польщі такі підходи забезпечили відповідність інтервенцій – від захисту дітей та психосоціальної підтримки до освіти та заходів у сфері СРЗП – пріоритетам громади та здатність реагувати на нові потреби.

відстежувати діяльність без жорсткого контролю. Іншим важливим джерелом ефективності була здатність партнерів швидко коригувати розподіл ресурсів відповідно до фактичних потреб.

Приклади інтервенцій в Україні та приймаючих країнах також продемонстрували важливість **тренінгів** для партнерів для ефективності проєктів. Наприклад, тренінги з механізмів зворотного зв'язку, орієнтованих на дітей, та політик захисту, організовані Plan International, забезпечили ефективне та впевнене проведення заходів партнерами. Це підкреслює необхідність системного підходу до розвитку потенціалу партнерів на основі **оцінки організаційних можливостей (ОМ)**, щоб забезпечити відповідність зусиль з розвитку потенціалу потребам і обмеженням партнерів, виходячи за межі технічних дискусій. Наприклад, інтервенції в **Польщі** та **Румунії** скористалися найкращими практиками з управління проєктами та ресурсами для підвищення ефективності. Крім того, в Польщі спеціальні бюджети на розвиток потенціалу в рамках бюджетів партнерів забезпечили партнерам автономію в оцінці та реагуванні на власні внутрішні потреби.

були ті, що сприяли накопиченню знань, розробці навчальних матеріалів та створенню мереж, які партнери та органи влади можуть продовжувати використовувати самостійно. Однак забезпечення

постійного фінансування залишається основним викликом для сталого розвитку інтервенцій Plan International в СЦЄ. Оскільки потенціал та кваліфікований персонал залишаються залежними від наявності фінансування, здатність залучати кошти з різних джерел, включаючи міжнародних донорів, є надзвичайно важливою для забезпечення довгострокового сталого розвитку ініціатив Plan International в СЦЄ. Однак припинення надання допомоги з розвитку з боку Сполучених Штатів Америки призвело до порушення надання критично важливих послуг та створення прогалин у фінансуванні в різних секторах, що впливає на стабільність проєктів Plan International у СЦЄ.

У цьому контексті Plan International довелося **адаптувати свій обсяг** діяльності у відповідь на обмеження фінансування. Наприклад, класифікація **Польщі** як країни з високим рівнем доходу та глобальні кризи, що відволікають увагу та ресурси в інші напрямки, значно вплинули на пріоритети донорів та обмежили видимість потреб українських біженців. Таким чином, Plan International Poland зіткнулася з жорсткою конкуренцією з боку добре зарекомендованих організацій місцевого походження, що ускладнило доступ до нового фінансування. У відповідь Plan International стратегічно диверсифікувала свою базу донорів, залучивши приватні джерела. Вона також використала свій глобальний досвід у сфері СРЗП, щоб позиціонувати себе як спеціалізований суб'єкт у Польщі, і продовжувала приділяти велику увагу захисту дітей та інклюзивній освіті.

У **Молдові** законодавчі реформи та фінансова підтримка УКГС ООН сприяли інтеграції українських біженців у національні системи, зменшивши їхню видимість як окремої гуманітарної групи. Ця зміна спонукала Plan International перейти від прямої допомоги до заходів із зміцнення систем, зокрема в галузі освіти та соціального захисту. Однак нестабільна політична ситуація в Молдові, що характеризується втручанням Росії та економічними труднощами, збільшила вразливість приймаючого населення. Скорочення можливостей фінансування та зменшення штату співробітників ще більше обмежили технічний нагляд та здатність Plan International підтримувати якість програм. Як результат, стратегічний фокус Plan International на захисті дітей, СРЗП та освіті відображає прагматичну реакцію на ці обмеження.

Подібним чином, у 2024 році оперативне середовище **Румунії** формувалося під впливом урядових змін та динаміки переселенців, оскільки багато українців повернулися або переїхали. Ці події зменшили масштаб гуманітарних інтервенцій і вимагали більшої адаптивності в розробці програм. Plan International відреагувала розширенням програм, включивши до них приймаючі громади, з особливим акцентом на СРЗП. Запуск дослідження СРЗП **«Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права в Румунії: поточний стан та майбутні тенденції»**^{xiv} позиціонував Plan як технічного лідера в цьому секторі та сприяло партнерству з меншими громадськими організаціями.

Працівники дитячого центру «Let's go» у Києві © Plan International

Пропоновані стратегічні напрямки

Після чотирьох років діяльності в СЦЄ Plan International накопичила низку знань, які повинні лягти в основу її наступного стратегічного циклу в цьому регіоні. Для поглиблення впливу, зміцнення позицій та підвищення організаційної стійкості пропонуються наступні три стратегічні корективи.

Впровадження підходів, орієнтованих на молодь та гендерну трансформацію

Хоча протягом останнього року було посилено взаємодію з місцевими та молодіжними організаціями з метою розширення можливостей молодіжних ініціатив у СЦЄ, необхідно розробити чітку стратегію для впровадження підходу Plan International, орієнтованого на молодь, у СЦЄ. Це слід досягти шляхом надання пріоритету молодіжному лідерству в адвокації, проведенні кампаній та впливі, а також шляхом посилення потенціалу, створення значущих платформ та забезпечення рівного доступу до ресурсів для молодіжних організацій. Створення молодіжної консультативної групи на регіональному рівні могло б ще більше посилити ці зусилля шляхом інституціоналізації молодіжного лідерства та закріплення політики та практики з урахуванням молодіжних перспектив. Зрештою, стратегія залу-

чення молоді не тільки допомогла б задовольнити потреби найуразливіших груп, але й забезпечила б Plan International видатне місце серед організацій у регіоні.

Крім того, незважаючи на підвищену увагу до гендерних потреб у всіх програмах, гендерно-трансформаційні підходи залишаються нерівномірно інтегрованими в програми. Відсутність внутрішнього технічного лідерства обмежила інтеграцію МГТ від проектування до моніторингу. Ця прогалина відображає більш широку потребу в інституціоналізації гендерної експертизи шляхом постійних інвестицій у потенціал персоналу, інструменти та культуру в СЦЄ.

Пріоритетність дій, заснованих на фактичних даних

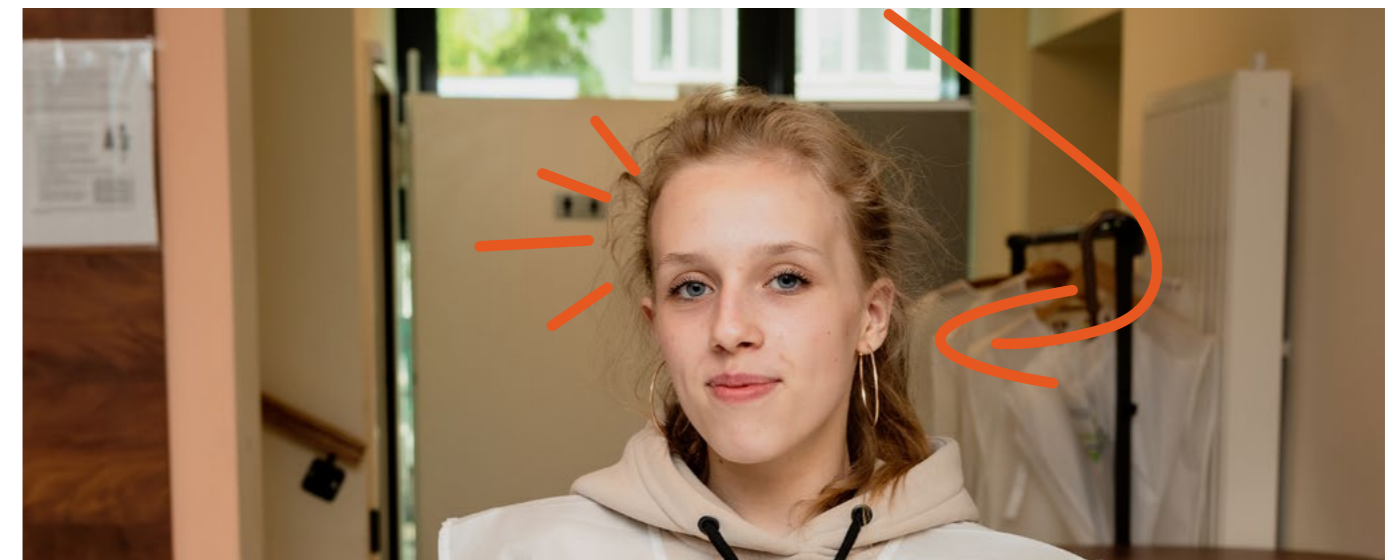
Хоча молодь та гендерна трансформація повинні залишатися основою для розвитку нового стратегічного циклу Plan International в СЦЄ, він також повинен виходити за межі цих принципів і вклю-

чати адаптивні, засновані на фактичних даних механізми, що відповідають конкретним реаліям кожної країни. Пріоритетність дій, заснованих на фактичних даних, шляхом інвестицій у дослідження

не тільки підвищить актуальність програм, але й зміцнить авторитет Plan International як технічного лідера та стратегічного каталізатора в регіоні. Таким чином, високорезультативні дослідницькі проекти надають можливість розробляти цільові інтервенції та адвокацію, засновані на реаліях та досвіді молоді. Крім того, це може сприяти залученню донорів, оскільки підкреслює додаткову цінність Plan International як технічного партнера для поліпшення послуг, політик та процедур.

Більше того, аналіз, проведений в рамках цього звіту, підкреслює необхідність виділення ресурсів на розробку офіційних систем моніторингу та

оцінки для забезпечення наявності якісних даних для систематичної оцінки впливу програм. Хоча вимірювання впливу в умовах конфлікту є складним завданням, для зміцнення авторитету Plan International необхідно надати пріоритет розробці надійних показників, систем вимірювання змін та незалежної перевірки для забезпечення підзвітності. Використання глобальних ресурсів, розроблених Plan International, включаючи посилання на переглянуті тематичні області та внутрішню систему управління проектами, моніторингу, оцінки, досліджень та навчання, також може мати вирішальне значення для максимізації та розуміння впливу інтервенцій у СЦЄ.

Співробітниця партнерської організації Plan International контролюють передачу вачерів з СРЗП підліткам-дівчатам з України в Румунії © Jesuit Refugee Service

Посилення внутрішнього потенціалу

Досвід діяльності в СЦЄ також підкреслює важливість раннього інвестування у стабільні внутрішні структури та кваліфікований персонал. На початкових етапах реагування обмеження у сфері управління грантами та проектами перешкоджали ефективному моніторингу та керівництву проектами в приймаючих країнах. Залежність від технічних знань часто випереджала оперативні реалії та не завжди відповідала можливостям місцевих партнерів. Це призвело до затримок, прогалин у нагляді та численних безоплатних перенесень, що збільшило внутрішнє навантаження та вплинуло на сприйняття потенціалу реалізації. Партнерство з організаціями з низьким потенціалом ще більше посилює фінансові ризики, особливо в тих випадках, коли фінансові команди були недостатньо укомплектовані або взагалі були відсутні.

З середини 2023 року Plan International надала пріоритет зміцненню своєї структури управління

програмами шляхом найму кваліфікованих менеджерів проектів для поліпшення якості реалізації. Хоча це значно покращило можливості управління портфелем та проектами, скорочення фінансових ресурсів у приймаючих країнах обмежило можливість Plan International інвестувати в спеціалізований технічний персонал. Однак зміцнення внутрішнього технічного потенціалу та потенціалу управління проектами є важливим не тільки для якісної реалізації, але й для побудови довіри до партнерів. Внутрішній потенціал є важливим для створення регіонального, структурованого підходу до розвитку потенціалу з партнерами на основі ООМ, щоб забезпечити врахування всіх відповідних аспектів партнерства в діяльності. Коли цей потенціал обмежений, спеціальні бюджети на розвиток потенціалу в рамках бюджетів партнерів можуть забезпечити партнерам автономію в оцінці та реагуванні на власні внутрішні потреби.

Висновок

З 2022 року Plan International та її партнери в СЦЄ продемонстрували гнучкість та оперативність у швидкозмінному регіональному контексті. Оцінка інтервенцій Plan International та її партнерів у СЦЄ демонструє вплив інтегрованих програм у регіоні. Шість програмних напрямків співпрацювали для задоволення найнагальніших потреб переміщених осіб та приймаючих громад, одночасно досягаючи результатів, орієнтованих на розвиток. Проєкти сприяли створенню безпечного середовища та покращенню доступу до якісної освіти та мовної підтримки для ДПМ. Вони також покращили добробут учасників та надали громадам інформацію, рекомендації та прямий доступ до послуг у сфері СРЗП та ГЗН.

Оцінка підходів Plan International, спрямованих на трансформацію гендерних відносин та орієнтованих на молодь, також дає позитивні результати. Хоча початкові програмні зусилля були зосереджені лише на задоволенні гендерних потреб учасників проєктів, більшість проєктів у СЦЄ у 2025 році відповідають критеріям трансформації гендерних відносин. Plan International також значно поглибив свою орієнтацію на молодь у всьому регіональному портфелі завдяки більш структурованому та партисипативному підходу.

Окрім глобальних зобов'язань, у посиленні впливу інтервенцій у СЦЄ також важливу роль відіграли кілька міжгалузевих елементів. Серед них – оцінка з метою охоплення учасників із маргіналізованих груп, а також підходи, що базуються на партнерстві та участі. Зрештою, хоча на стійкість інтервенцій Plan International у країнах перебування вплинули проблеми з фінансуванням та зміна потреб на місцевому рівні, Plan International та її партнери змогли адаптуватися, змістивши стратегічний фокус на ці реалії.

Таким чином, узгодивши свої стратегічні пріоритети з місцевими реаліями та глобальними зобов'язаннями, Plan International може продовжувати реалізовувати програми з високим рівнем впливу, позиціонуючи себе як надійного технічного лідера в регіоні. Наступний стратегічний цикл надає можливість консолідувати досвід, поглибити партнерські відносини та зміцнити стійкість, забезпечуючи підтримку ДПМ у всій їхній різноманітності, а також їхніх спільнот, для зростання в СЦЄ.

Подяка

Ми висловлюємо нашу щирю вдячність: Усім партнерам Plan International, які з 2022 року підтримують ДПМ та їхні сім'ї в Україні, Польщі, Молдові та Румунії. Їхній внесок був надзвичайно важливим у забезпеченні того, щоб наша діяльність залишалася актуальною та відповідала потребам дітей та молоді в усьому регіоні.

Повний перелік партнерів, з якими співпрацює Plan International, наведено в додатку в кінці цього звіту.

Крім того, ми хотіли б подякувати: Юнусу Асфарі, Діані Біклінеру, Маргарет Брюс, Свену Коппенсу, Ванессі Форрест, Ліліт Гайрапетян, Консуело Лассо, Тендаю Маньозо, Джен Редден, Барбарі Скеттрі, Сью Еллен Стефаніні та Ярославі Тарасенко за їхні відгуки та внесок у підготовку звіту.

Цей звіт написаний:
Адель Паве

Дизайн та верстка:
We Design

Посилання

- i ОЕСР (2025) *Міжнародна допомога у 2024 році скоротилася вперше за шість років, за даними ОЕСР*. Доступно за посиланням: <https://www.oecd.org/en/about/news/press-releases/2025/04/official-development-assistance-2024-figures.html>.
- ii Там же
- iii УКГС ООН (2025) *Координовані плани на 2024 рік*. Доступно за посиланням: <https://fts.unocha.org/plans/overview/2024>; Міжнародний комітет з порятунку (2025) *Глобальна криза допомоги: 13 країн, які найбільше постраждали від скорочення міжнародної допомоги*. Доступно за посиланням: <https://www.rescue.org/13-countries-impacted-aid-cuts>.
- iv УКГС ООН (2025) *Україна*. Доступно за посиланням: <https://www.unocha.org/ukraine>.
- v УКГС ООН (2025) *Заклик про надання екстренної допомоги: надзвичайна ситуація в Україні*. Доступно за посиланням: <https://www.unhcr.org/emergencies/ukraine-emergency>; УКГС ООН (2025) *Ситуація з українськими біженцями*. Доступно за посиланням: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.
- vi ОЕСР (без дати) *Критерії оцінки*. Доступно за посиланням: <https://www.oecd.org/en/topics/sub-issues/development-co-operation-evaluation-and-effectiveness/evaluation-criteria.html>.
- vii УКГС (2025) *Грошова допомога та допомога у вигляді ваучерів (ГВД) – Україна 2024 Короткий огляд аналізу реагування (січень-грудень 2024 р.)*, доступний за посиланням: <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/cash-and-voucher-assistance-cva-ukraine-2024-response-analysis-snapshot-january-december-2024>.
- viii Plan International (без дати) *Грошова допомога та допомога у вигляді ваучерів у надзвичайних ситуаціях*. Доступно за адресою: <https://plan-international.org/emergencies/cash-voucher-assistance/>.
- ix УКГС ООН (2025) *Регіональний план реагування на ситуацію з біженцями в Україні (березень – грудень 2022 року)*. Доступно за посиланням: <https://reliefweb.int/report/poland/ukraine-situation-regional-refugee-response-plan-march-december-2022>.
- x CARE, IRC та Plan International (2025) *Узагальнення досліджень: Дослідження перехід для звітування про СЕН*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/poland-en/publications/sexual-exploitation-and-abuse-reporting/>.
- xi Plan International (2021) *PALS: Виховання підлітків і формування їхніх життєвих навичок в гуманітарних ситуаціях*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/uploads/2025/07/ANNEX-F-PALS-Programme-Brief.pdf>.
- xii Plan International (2023) *Молодь про війну в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2024) *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Будуємо мости: На шляху до інклюзії дітей-біженців з інвалідністю в Польщі*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/poland-en/publications/research-needs-children-living-with-disabilities/>.
- xiii Plan International (2023) *Молодь про війну в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2023) *«Тут класно, без сумніву... Але дім є дім»: Дослідження суб'єктивного благополуччя дітей та підлітків, які проживають у Польщі в умовах війни в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/uploads/sites/98/2023/11/It-is-cool-here-no-doubt-about-it-but-home-is-home.pdf>; Plan International (2024) *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2025) *Невидимі рани: Подолання проблем психічного здоров'я та підтримка підлітків та молодих чоловіків*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/ukraine/publications/invisible-wounds/>.
- xiv Plan International (2024), *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права в Румунії: Поточний стан та майбутні тенденції*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/romania-en/publications/research-status-sexual-reproductive-health-rights-romania/>.
- xv TeenTalks (2024) *ДеТоксік Шоу*. Доступно за посиланням: <https://www.youtube.com/@TeenTalks-club/videos>.
- xvi Plan International (2025) *Чемпіони змін*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/youth-empowerment/champions-of-change/>.
- xvii Plan International (2023) *Молодь про війну в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; Plan International (2024) *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>; Plan International (2024) *Безпечніші міста для дівчат – рекомендації щодо політики для більш безпечної Польщі: Боротьба з гендерно-зумовленим насильством у публічних місцях*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/poland-en/publications/safety-right-now-safer-cities-for-girls/>; Plan International (2025) *Перетин подвійних кордонів – переселення ЛГБТКІ+ до Польщі: Переслідування, дискримінація та проблеми з доступом до гуманітарної допомоги*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/poland-en/publications/crossing-double-borders/>.
- xviii Plan International (2022) *Школи з культурним розмаїттям*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/culturally-diverse-schools/>; Plan International (2023) *Молодь про війну в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>; ЮНІСЕФ, Save the Children та Plan International (2023) *«Тут класно, без сумніву... але дім є дім»: Дослідження суб'єктивного благополуччя дітей та підлітків, які проживають у Польщі в умовах війни в Україні*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/poland-en/publications/children-adolescents-wellbeing-face-war-ukraine/>; Plan International (2024) *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації – голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>.
- xix Plan International (2019) *Наш підхід до трансформації гендерних відносин: Боротьба з основними причинами гендерної нерівності*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/eu/blog/2019/01/24/blog-alex-munive-gender-transformative-approach/>.
- xx Plan International (2022) *Часті запитання: Гендерні трансформаційні зміни в надзвичайних ситуаціях*. Доступно за посиланням: https://plan-international.org/uploads/2022/08/GLO-FAQ_Gender_Transformative_Change_in_Emergencies-Final-ENG-Jul22.pdf.
- xxi Plan International (2023) *Молодь про війну в Україні – посилення голосу молоді для відбудови та відновлення України*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/young-people-on-the-war-in-ukraine/>.
- xxii Plan International (2024) *Рішення пріоритетних завдань в Україні, запропоновані молоддю*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/eu/blog/2024/03/14/youth-led-solutions-to-priorities-in-ukraine/>.
- xxiii Plan International (2024) *Дівчата-підлітки в кризовій ситуації: голоси з України, Польщі та Румунії*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/publications/girls-in-crisis-ukraine/>.
- xxiv Plan International (2024) *Сексуальне та репродуктивне здоров'я та права в Румунії: Поточний стан та майбутні тенденції*. Доступно за посиланням: <https://plan-international.org/romania-en/publications/research-status-sexual-reproductive-health-rights-romania/>.

Додаток – Партнери Plan International за тематичними напрямками⁸

Місцезнаходження	Назва	Гуманітарна допомога	Захист дітей	ПЗПС	СРЗП	ГЗН	Освіта
Молдова	Amicii dei Bambini	•					•
	Asociata Obsteaca Centrul National de Prevenire a Abuzului fata de Copii			•			
	Ave Copiii		•				
	Centrul de Ajutor Social al Femeii si Familiei (Stimul)					•	
	Children's Rights and Information Centre and World Vision		•				•
	Copil Comunitate Familie			•			
	GenderDocM			•			
	La Strada		•				
	Primaria MEA – Moldova for Peace	•					
	The Moldova Project	•		•			•
	Uniunea pentru Echitate si Sanatate				•	•	
	Youth-Peer						•
	Alliance 4 Europe			•			
	Eduro					•	
Польща	Federa				•		
	FreedDom					•	
	Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej (Center for Citizenship Education)						•
	Fundacja Dalemy Dzieciom Się (Empowering Children Foundation)		•	•			
	Fundacja Rozwoju Dzieci (Foundation for Child Development)						•
	Fundacja Szkoła z Klasą (School with Class Foundation)						•
	Grow Space					•	
	HumanDoc	•			•		
	Juniper					•	
	Local Girls Movement					•	
	Martynka			•		•	

Місцезнаходження	Назва	Гуманітарна допомога	Захист дітей	ПЗПС	СРЗП	ГЗН	Освіта
Польща	Patchwork		•	•			
	Polska Akcja Humanitarna (Polish Humanitarian Action)				•		
	Polskie Forum Migracyjne (Polish Migration Forum)		•	•			•
	Strefa Dorastania					•	
	Toward Dialogue					•	
	Unity (Jedność) Foundation			•			
	Zustricz					•	
Румунія	Adventist Disaster Relief Agency	•					
	Asociatia ANAIS			•		•	
	Asociatia CARUSEL	•					
	Asociatia Centrul de Dezvoltare Curriculara si Studii de Gen: FILIA				•		
	Asociatia Moaselor Independente				•		
	Asociatia pentru Dezvoltare prin Educatie, Informare si Sustinere, DEIS	•		•			
	Fundație Național Tineret				•	•	
	Jesuit Refugee Services						•
	Protagonisti in Educatie	•		•			
	Youth to Youth				•		•
	#WeAreAllUkrainians						•
Україна	Слов'янське Серце	•	•				
	Благодійний фонд BGV						•
	Руки друзів	•	•	•			
	ДеПоль Україна	•					
	Клуб Добродіїв	•		•			
	ДОККУ		•	•			•
	ЕдКемп Україна			•			
	Еквілібріум		•	•			•
	ГО «Дівчата»			•		•	
	ГО «Істок»	•		•			•
	Партнерство «Кожній дитині»	•					
	БФ «Помагаєм»	•		•			
	Посмішка		•	•		•	
	Pro.Svit			•			
	Re:Osvita						•
	SavEd						•
	СТАН						
	Твоя опора			•			
	Голоси дітей		•	•			
War Child						•	
Слова допомагають				•		•	

8 Ця таблиця містить усі організації, з якими Plan International співпрацює з 2022 року, включаючи поточних та колишніх партнерів.

Про Plan International

Plan International — незалежна гуманітарна організація, що займається питаннями розвитку, яка відстоює права дітей і рівність дівчат. Ми віримо в силу та потенціал кожної дитини, але знаємо, що він часто пригнічується бідністю, насильством, соціальною ізоляцією та дискримінацією. І найбільше від цього страждають дівчатка.

Працюючи разом з дітьми, молоддю, прихильниками і партнерами, ми прагнемо до побудови справедливого світу, усуваючи корінні причини проблем, з якими стикаються дівчата й вразливі діти. Ми підтримуємо права дітей від народження до досягнення ними повноліття і даємо їм можливість підготуватися до криз і негараздів і реагувати на них. Ми вносимо зміни в практику та політику на місцевому, національному та глобальному рівнях, використовуючи наше охоплення, досвід та знання.

Ось уже понад 85 років ми об'єднуємо інших переконаних оптимістів, щоб змінити життя всіх дітей у більш ніж 80 країнах.

Ми не зупинимося, поки всі не стануть рівними.

 @plan-international

 @planinternationaltv

 @planinternational

 @planglobal

 @planinternational

 @plan.international

 @planinternationalece

 @planinternationalece

plan-international.org